



Kunnskapsgrunnlag for planlegging i Fredrikstad

Sist oppdatert 2.mars 2026

Innhold

1	Innledning	3
2	Befolkningsutviklingen siste år	4
2.1	Flytting	4
2.2	Fødte og døde	6
2.3	Samlet fruktbarhet og kohortfruktbarhet	6
2.4	Innvandrere i Fredrikstad: 135 ulike nasjonaliteter	7
3	Forventet befolkningsutvikling	9
3.1	Endret alderssammensetning – for hele landet, også i Fredrikstad	9
3.2	Om usikkerhet:	12
3.3	Forutsetninger	12
3.3.1	Fruktbarhet	12
3.3.2	Dødelighet	13
3.3.3	Nettoflytting	13
3.3.4	Generasjonsskifter	13
3.3.5	Plansoner og boligbyggeprognose	13
3.3.6	Boligbyggeprognosen	14
4	Bærekraft i Fredrikstadsamfunnet	15
4.1	Sosial bærekraft	15
4.1.1	Sosial ulikhet og folkehelse	15
4.1.1	Kultur idrett og frivillighet	18
4.2	Økonomisk bærekraft	20
4.2.1	Kommuneorganisasjonens bærekraft	20
4.2.2	Teknisk infrastruktur og kommunalteknikk	22
4.3	Miljømessig bærekraft	23
4.3.1	Klima	23
4.3.2	Energi	25
4.3.3	Sirkulær økonomi	26
4.3.4	Areal	27
4.3.5	Støy og luftkvalitet	29
4.3.6	Natur	29
5	Vedlegg: Samfunnsindikatorer	30

1 Innledning

Kunnskapsgrunnlaget gir en oppdatert og samlet oversikt over befolkningen og sentrale utviklingstrekk innenfor de tre overordnede bærekraftsområdene:

- Sosial bærekraft
- Økonomisk bærekraft
- Miljømessig bærekraft

Dokumentet brukes i kommunens planarbeid, inkludert kommuneplan, økonomiplan, handlingsplaner og budsjettprosesser. Det er et dynamisk dokument som oppdateres når ny statistikk, forskning og lokale data foreligger. Formålet er å gi et faktabasert bilde av dagens situasjon i Fredrikstad som grunnlag for framtidige vurderinger og prioriteringer.

Hvordan lese kunnskapsgrunnlaget?

Kunnskapsgrunnlaget består av to hoveddeler:

1. Tekstdel – beskriver og analyserer utvalgte utviklingstrekk.
2. Indikatortabeller – viser status og utvikling over tid. Der det finnes, vises også landssammenligninger.

Hvordan lese tabellen?

Landstall brukes som referanse der det finnes, og er indeksert slik at landet = 100. For eksempel betyr en verdi på 110 at Fredrikstad ligger 10 prosent over landssnittet på denne indikatoren.

Kilder og oppdateringshyppighet framgår for hver indikator.

Tabellene viser utvikling over tid, fordi endringer i samfunnsforhold ofte skjer gradvis. Gjennom tidsserier kan vi se tendenser, mønstre og langsiktige utviklingstrekk.

Hvorfor har vi med indikatorer som kommunen ikke selv påvirker direkte?

Kunnskapsgrunnlaget beskriver utviklingen i hele Fredrikstadsamfunnet. Mange forhold som påvirker levekår, næringsliv, økonomi og miljø bestemmes av demografi, statlige rammer, nasjonale trender eller globale forhold.

Slike indikatorer er viktige fordi de viser rammene kommunen planlegger innenfor, og de påvirker behov, etterspørsel og prioriteringer.

Hva er en samfunnsindikator?

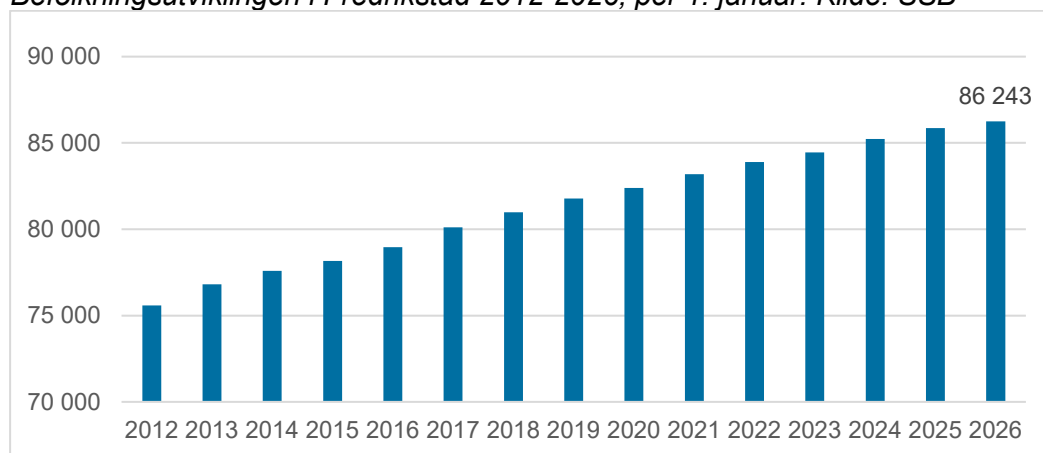
En samfunnsindikator er en måling som beskriver tilstand eller utvikling i et samfunnsområde over tid. Den sier ikke nødvendigvis noe om måloppnåelse, men viser hvordan samfunnet utvikler seg – for eksempel innen befolkning, levekår, helse, næring, klima, natur eller infrastruktur.

Samfunnsindikatorer gir kunnskap om forhold som påvirker kommunen, også der utviklingen bestemmes av faktorer utenfor kommunens kontroll. De synliggjør langsiktige tendenser og strukturelle forhold som er viktige for planlegging og for å forstå hvilke utfordringer og muligheter som utvikler seg i Fredrikstad

2 Befolkningsutviklingen siste år

Den 1. januar 2026 var det 86 243 innbyggere i Fredrikstad, noe som er 381 flere enn 1. januar 2025.

Befolkningsutviklingen i Fredrikstad 2012-2026, per 1. januar. Kilde: SSB

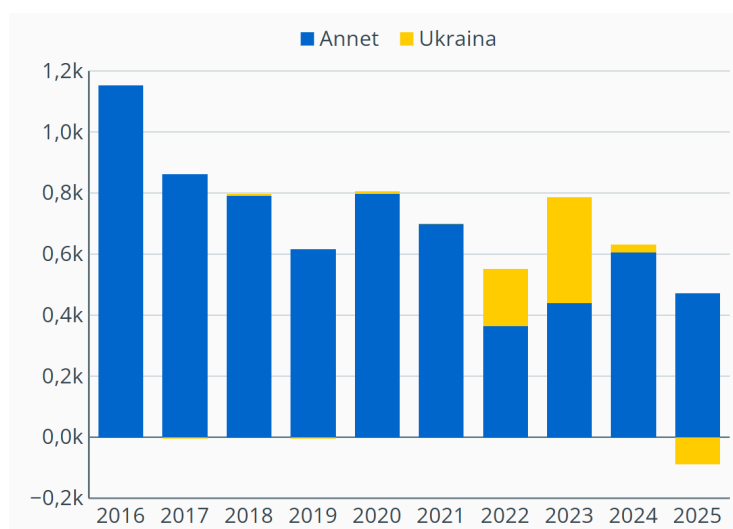


Samlet folketilvekst er summen av nettoflytting (innflytting minus utflytting) og fødselsoverskudd (antall fødte minus antall døde). Nettoflyttingen i 2025 var på 461 personer, mens fødselsoverskuddet var negativt: Det døde 86 personer flere enn antall fødte. Dermed ble samlet folketilvekst på 381 personer. Det er den laveste tilveksten på ett år, siden 2005.

2.1 Flytting

Det flyttet 4 250 personer til Fredrikstad i 2025, mens 3 789 personer flyttet ut av kommunen. Nettoflyttingen (differansen) ble dermed på 461 personer.

Befolkningsendringer i Fredrikstad dekomponert i endringer i antall ukrainske statsborgere og andre. Kilde: telemarksforskning



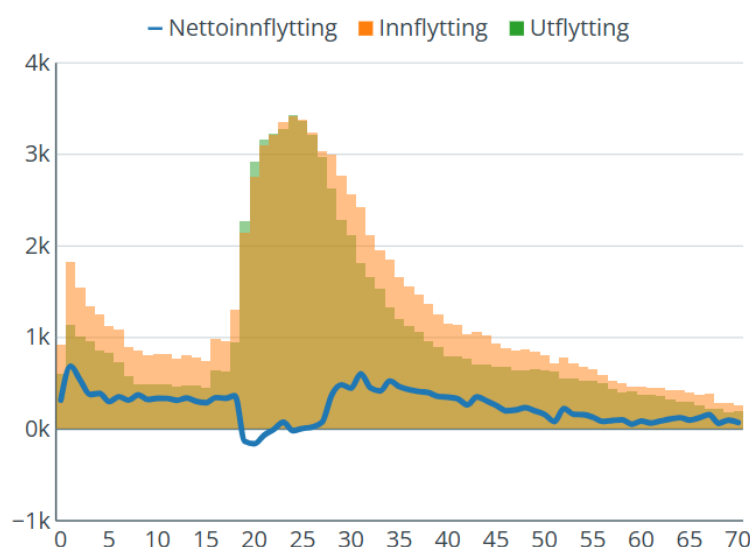
Antallet ukrainere økte med 188 i 2022 og med 346 i 2023. Innvandringen fra Ukraina gjorde at befolkningsveksten ble høyere, men det ville ha vært befolkningsvekst også uten innvandring fra Ukraina. I 2025 sank antall ukrainere, med 88.

For 2025 sank antall ukrainere med 88.

Fredrikstad har bosatt færre ukrainere enn landet, sett i forhold til folketallet.

De fleste som flytter er i aldersgruppen 20–30 år.

Inn- og utflytting og nettoflytting etter alder til Fredrikstad i perioden 2000-2024. Antall personer. Kilde: Telemarksforskning



Figuren viser alderssammensetningen blant flytterne til og fra Fredrikstad, fra 2000–2024. Ser vi isolert på de innenlandske flyttetallene, taper Fredrikstad unge i alderen fra 20 til 25 år, men vinner innbyggere i de andre aldersgruppene.

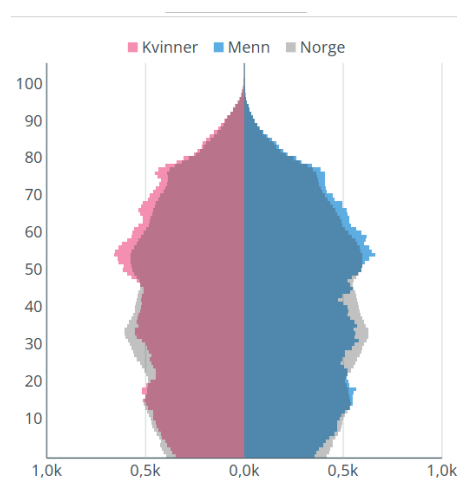
Nettoinnvandringen har virket foryngende på befolkningssammensetningen, ettersom det er størst nettoinnvandring for personer i 20-årene og barn.

De største flyttebevegelsene til og fra Fredrikstad for 2024 var mellom Fredrikstad og Sarpsborg, fulgt av flyttinger til og fra Oslo, Halden og Moss.

Det er også eldre (60+) som flytter til Fredrikstad, selv om de yngste står dor de største flyttebevegelsene. For de eldste har vi kun tall for den innenlandske flyttingen. Toppårene for nettoflyttingen for de eldste var i 2020 og 2021, med henholdsvis 135 og 144. Antallet har deretter sunket, og for 2024 var nettoflyttingen for denne gruppen på 29.

Befolkningssammensetningen i Fredrikstad vises best i befolkningspyramiden. Her ser vi hvordan aldersfordelingen er, for en gitt tidsperiode. Figuren under viser gjennomsnittet for perioden 2023–2025.

Antall innbyggere etter kjønn og alder i Fredrikstad (2023-2025). Skyggen viser hvordan fordelingen på kjønn og alder er i Norge. Kilde: Telemarksforskning



Figuren sammenligner aldersfordelingen i Fredrikstad og landet. Fredrikstad har en høyere andel eldre, og en lavere andel unge voksne enn landet forøvrig.

Befolkningspyramiden for Fredrikstad er ikke unik. De fleste kommuner har et mønster med færre i aldersgruppen 20–30 år, og flere eldre.

Dette henger sammen med at de store universitetsbyene (Oslo, Trondheim, Bergen), i svært stor grad tiltrekker seg 20–30-åringene.

Befolkningens sammensetning får betydning for antall fødte i kommunen. Færre kvinner i fruktbar alder er med på å trekke fødselstallene ned.

2.2 Fødte og døde

Det ble født 717 barn bosatt i Fredrikstad i 2025. Fødselsoverskuddet beregnes som differansen mellom antall fødte og antall døde. Det døde 803 personer i Fredrikstad i 2024. Dermed ble fødselsoverskuddet negativt: - 86.

Dette henger sammen med befolkningssammensetningen (høyere andel eldre enn landet) og synkende fruktbarhet.

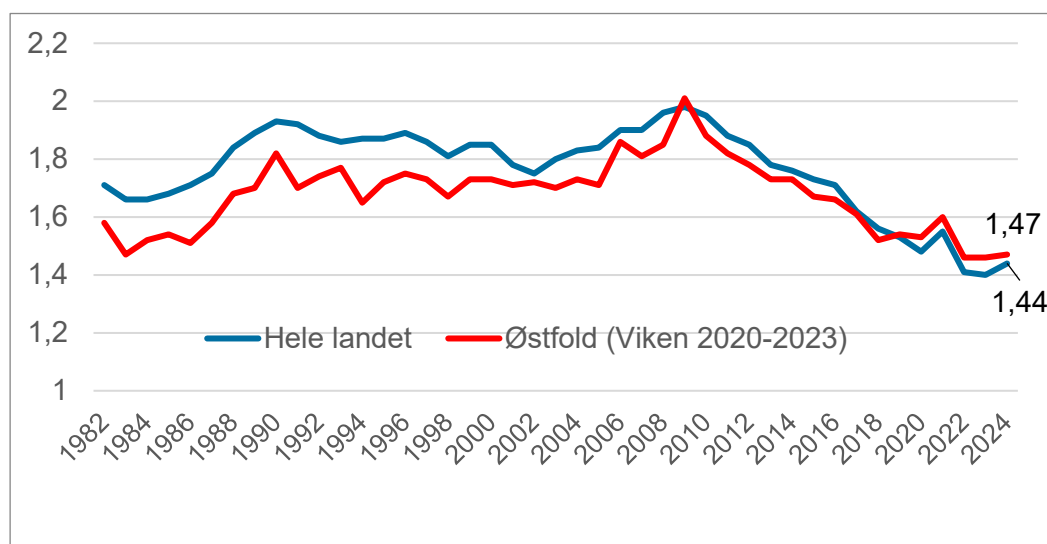
2.3 Samlet fruktbarhet og kohortfruktbarhet

SSB måler samlet fruktbarhet (SFT) som gjennomsnittet av antall barn hver kvinne får, i alderen 15–45 år.

I 2023 var det samlede fruktbarhetstallet det laveste som noen gang er målt i Norge: 1,40 barn per kvinne. Tallet steg for hele landet fra 1,4 i 2023 til 1,44 i 2024. For Østfold ble det samlede fruktbarhetstallet på 1,47 i 2024. Tallet er ikke sammenlignbart med 2023, som viste fruktbarhetstallet for hele Viken (1,46).

Utviklingen i samlet fruktbarhet fra 1982 til 2024, for Østfold (Viken fra 2020) og for landet.

Kilde: SSB



Gjennomsnittsalderen for den førstegangsfødende blir stadig høyere, og gikk opp fra 30,3 år i 2023, til 30,4 år (for landet) i 2024. Ettersom samlet fruktbarhetstall er et gjennomsnittstall over antall barn en kvinne får, fram til 45 års alder, påvirkes tallet for enkeltår av når kvinnene velger å få barn. Over tid kan fruktbarhetstallet bli høyere – hvis kvinnene får flere barn litt senere i livet.

SSB trekker fram kohortfruktbarheten som en «fasit». Kohortfruktbarheten viser gjennomsnittlig antall barn kvinner i ulike årskull fikk i løpet av sin fruktbare alder (15-45 år). Det siste tallet SSB har beregnet er for kvinner født i 1979. De fikk i gjennomsnitt 1,9 barn. Også kohortfruktbarheten har sunket over tid. Kohortfruktbarheten var høyere enn 2 barn per kvinne, for de som er født før 1970.

Befolkningsutviklingen påvirkes av verdenssituasjonen

Fredrikstad kommune lager, i likhet med de andre store byene i Norge, egne befolkningsprognoser der vi tar hensyn til lokal kunnskap og statistikk. Prognosen oppdateres og justeres hvert år, med nytt statistisk grunnlag.

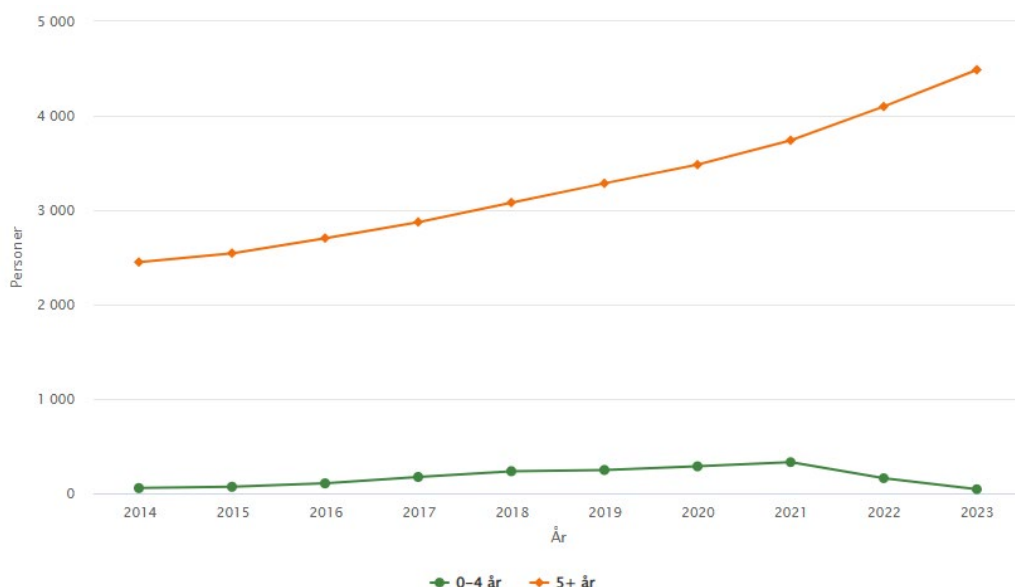
Årene 2022 og 2023 var på mange måter unntaksår. Det kom nesten 200 flere tilflyttere i 2023, enn vi hadde forventet. Disse fordelte seg blant relativt unge voksne og barn i barnehage- og barneskolealder. Fødselstallene og utviklingen for de eldste aldersgruppene ble som forventet.

Etter to unntaksår med sterk tilflytting, ikke minst fra Ukraina, ble 2024 et mer «normal-år» for Fredrikstad, og utviklingen stemte godt med vår egen befolkningsprognose.

I 2024 kom regjeringen med en ny perspektivmelding, som understreker de store demografiske utfordringene Norge står overfor, med en kraftig aldring av befolkningen og en framtidig mangel på arbeidskraft. Dette gjelder spesielt i distriktene, men også sentrale kommuner vil få merke de demografiske endringene fremover.

En hovedårsak til befolkningsveksten i Fredrikstad er tilflytting, både fra utlandet og fra andre kommuner. De senere årene har andelen flyktninger som har flyttet hit fra andre kommuner økt. Det siste tallet vi har er for 2023. Da flyttet det 4 487 flyktninger til Fredrikstad, som hadde vært bosatt 5 år eller mer i en annen kommune.

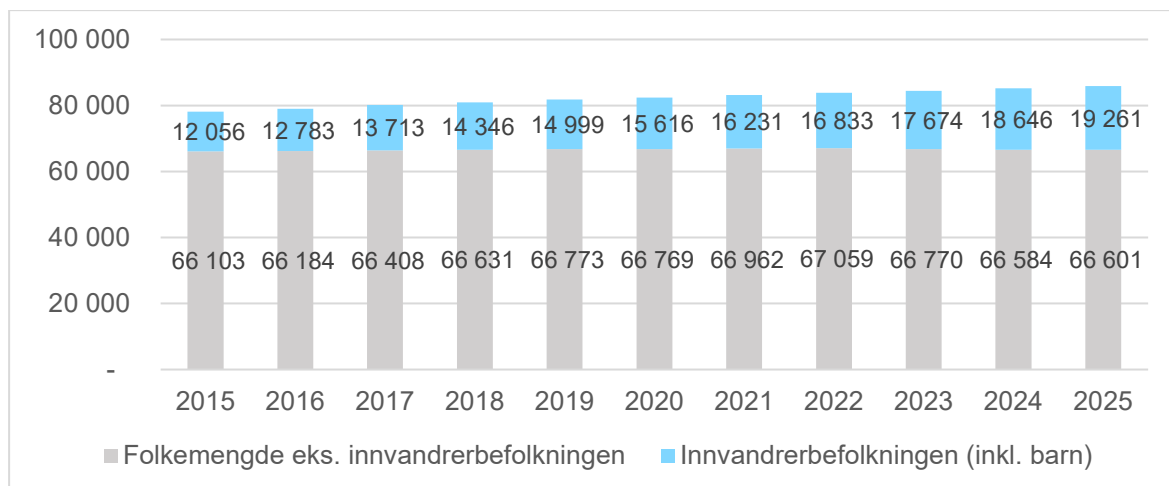
Antall flyktninger med sekundærflytting avgrenset til flyttet hit fordelt etter botid i Norge i perioden 2014 til 2023 i Fredrikstad. Kilde: IMDI



2.4 Innvandrere i Fredrikstad: 135 ulike nasjonaliteter

Første januar 2025 var det registrert i alt 19 261 innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Fredrikstad. Det er 615 flere personer enn i 2023, noe som gir en befolkningsvekst i denne gruppen på 3,3 prosent. Veksten i innvandrerbefolkningen sto for 97 prosent av samlet befolkningsvekst i Fredrikstad i 2024.

Befolkningsutviklingen 2015-2025, Fredrikstad. Innvandrerbefolkningen og norskfødte med innvandrerforeldre, og befolkningen for øvrig. Kilde: SSB



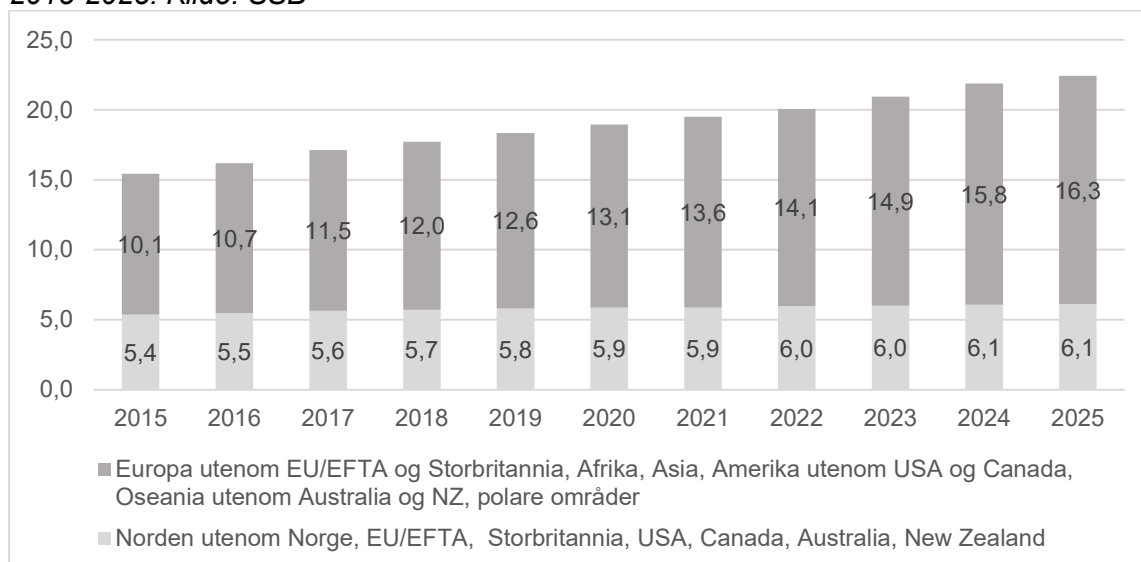
Med innvandrerbefolkningen mener vi innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre utgjør nå 22,4 prosent av befolkningen. På landsbasis er den tilsvarende andelen 21,4 prosent.

SSB bruker en todeling for å gruppere innvandrerbefolkningen:

- Gruppe 1: Norden utenom Norge, EU/EFTA, Storbritannia, USA, Canada, Australia, New Zealand
- Gruppe 2: Europa utenom EU/EFTA og Storbritannia, Afrika, Asia, Amerika utenom USA og Canada, Oseania utenom Australia og New Zealand, polare områder

Fredrikstad har en høyere andel enn landet av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre med landbakgrunn i gruppe 2. I Fredrikstad utgjør denne gruppen 16,3 prosent av befolkningen. Andelen for landet er på 13,3.

Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, prosent av befolkningen i Fredrikstad 2015-2025. Kilde: SSB



Det er innvandrere med bakgrunn fra 135 ulike nasjoner i Fredrikstad. Tabellen under lister de 20 største nasjonene som er representert.

Den største innvandrergruppen i Fredrikstad har bakgrunn fra Irak (2 412 personer). Deretter følger Somalia (1 769), Syria (1 638) og Polen (1608). Det ble langt flere Ukrainere i Fredrikstad i løpet av 2022 og 2023, men veksten stoppet opp i 2024. Det er nå registrert totalt 622 ukrainere bosatt i Fredrikstad.

Ser vi på hele landet, er det flest innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Polen, fulgt av Ukraina, Litauen, Syria, Somalia, Pakistan og Sverige.

Tabell: Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Fredrikstad i 2025. De 20 største nasjonene. Kilde: SSB.

Irak	2 412
Somalia	1 769
Syria	1 638
Polen	1 608
Kosovo	923
Sverige	780
Bosnia-Hercegovina	680
Iran	637
Ukraina	622
Afghanistan	548
Litauen	450
Eritrea	421
Russland	338
Thailand	329
Tyskland	316
Danmark	286
Filippinene	289
Serbia	280
Vietnam	197
Romania	185

3 Forventet befolkningsutvikling

Fredrikstad kommune utarbeider årlig egne befolkningsprognoser i KOMPAS¹. Siste versjon er fra 1. august 2025, med 2025 som startår og 2024 som siste statistikkår (kalt «basisår»).

Befolkningsprognosen for 2025-2037 viser en gjennomsnittsvest på 0,7 prosent per år, i planperioden. Gjennomsnittsvesten de siste 10 årene har vært 0,9 prosent per år.

Nettoflyttingen til Fredrikstad har gått ned de siste årene, og det samme har fruktbarheten. Dette er det tatt hensyn til i den nye prognosen.

Forventet befolkningstall ved utgangen av 2036 er 94 289.

3.1 Endret alderssammensetning – for hele landet, også i Fredrikstad

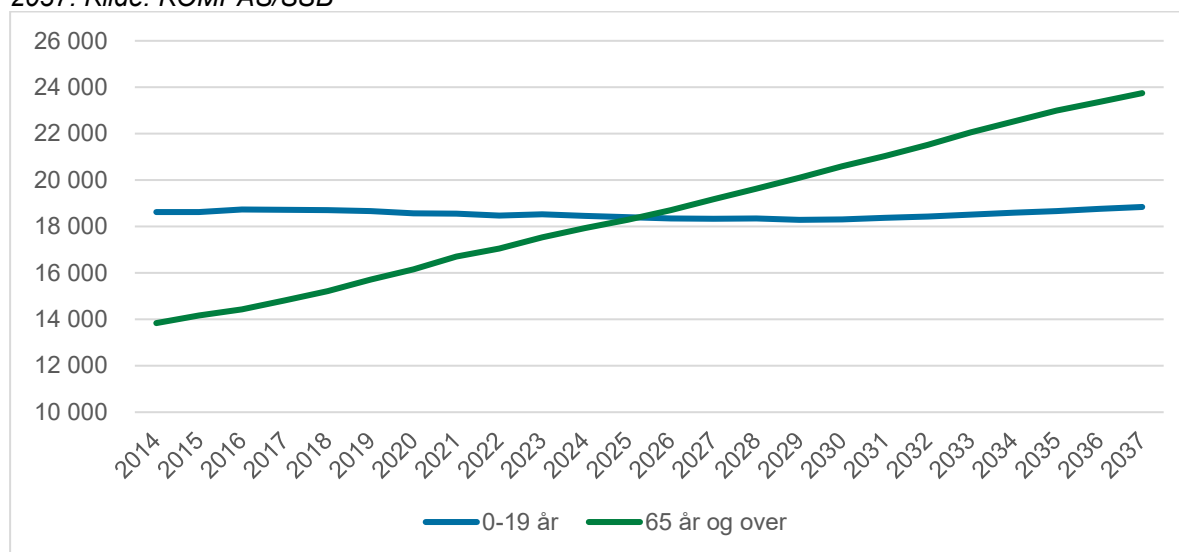
Synkende fruktbarhet, kombinert med høyere levealder og store barnekull som nå blir gamle gjør at befolkningen i Norge eldes. Dette ser vi også i Fredrikstad.

Vi ser i figuren under at antall eldre (65 år og eldre) forventes å bli høyere enn antall yngre (0-19 år) i Fredrikstad, i 2026.

Dette er litt tidligere enn SSB forventer for landet, men senere enn for andre, mindre sentrale kommuner – for flere av disse er dette historiske skiftet for lengst passert.

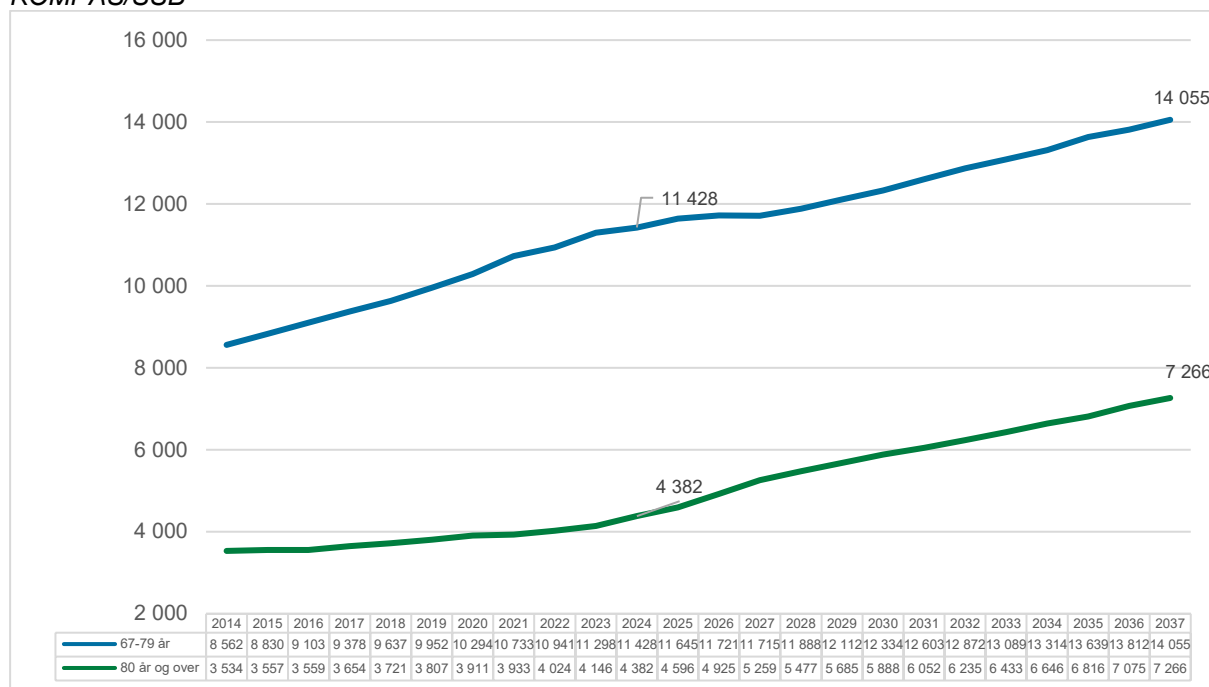
¹ KOMPAS står for Kommunenes plan- og styringssystem, som brukes av de største kommunene i Norge.

Figur 1: Antall barn og unge (0-19 år) og antall eldre (65 år og over), statistikk og prognose 2014 - 2037. Kilde: KOMPAS/SSB



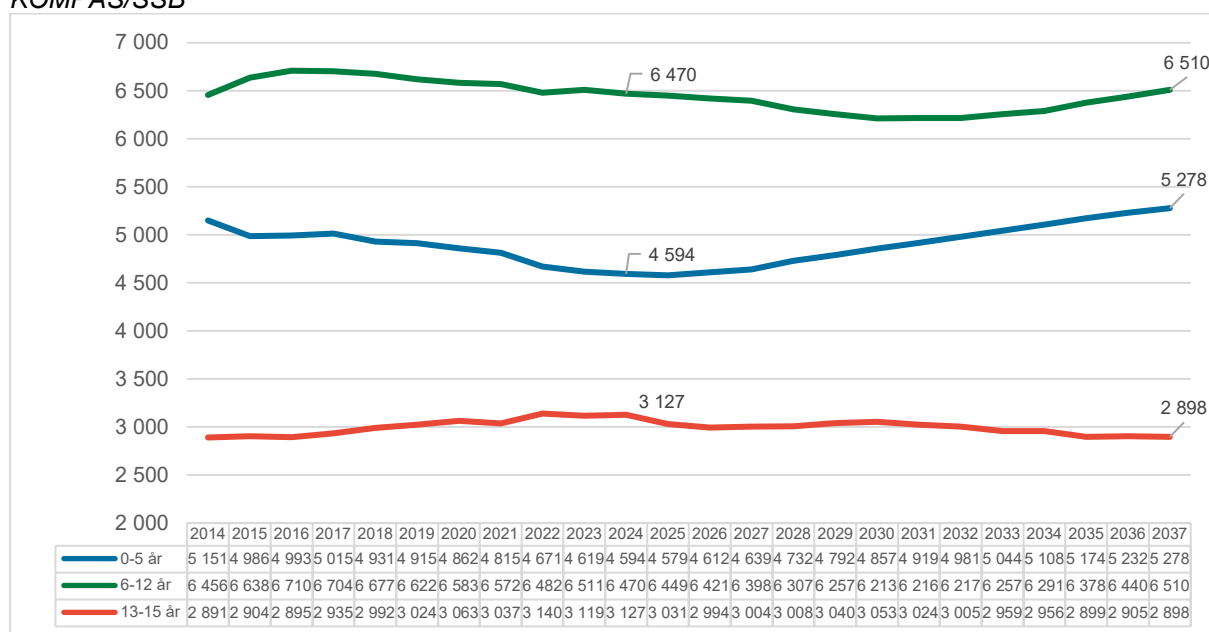
Ved inngangen til 2025 var det 11 428 personer mellom 67-79 år i Fredrikstad, og 4 382 personer som er 80 år og over. Det vil bli en sterk vekst i begge disse aldersgruppene, se figuren under.

Figur 2: Statistikk og forventet befolkningsvekst for eldre, Fredrikstad 2014-2037, per 31.12. Kilde: KOMPAS/SSB



Antall barn og unge forventes å være relativt stabilt, men med litt flere 0-5-åringene utover i planperioden. Dette er en konsekvens av en forventet økning i fruktbarheten – mer om dette på side 12.

Figur 3: Statistikk og forventet befolkningsvekst for barn og unge. Fredrikstad 2014-2037, 31.12. Kilde: KOMPAS/SSB



Tabell: Folkemengde (statistikk 2014-2024) og befolkningsprognose for Fredrikstad (2025-2037). Tall per 31.12. Kilde: KOMPAS/SSB

Statistikk 2014 til og med 2024 (ved utgangen av året)

Alder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
0 år	771	746	798	772	763	735	710	748	670	713	715
1-2 år	1 646	1 622	1 601	1 655	1 634	1 610	1 572	1 516	1 514	1 474	1 442
3-5 år	2 734	2 618	2 594	2 588	2 534	2 570	2 580	2 551	2 487	2 432	2 437
6-12 år	6 456	6 638	6 710	6 704	6 677	6 622	6 583	6 572	6 482	6 511	6 470
13-15 år	2 891	2 904	2 895	2 935	2 992	3 024	3 063	3 037	3 140	3 119	3 127
16-18 år	3 095	3 039	3 082	3 033	3 078	3 027	3 078	3 116	3 174	3 255	3 197
19-44 år	25 448	25 599	25 938	26 011	26 045	26 111	26 223	26 486	26 632	26 804	27 087
45-66 år	23 022	23 414	23 841	24 247	24 691	24 927	25 179	25 200	25 380	25 478	25 577
67-79 år	8 562	8 830	9 103	9 378	9 637	9 952	10 294	10 733	10 941	11 298	11 428
80-89 år	2 902	2 932	2 940	3 045	3 111	3 147	3 247	3 259	3 366	3 477	3 712
90+ år	632	625	619	609	610	660	664	674	658	669	670
SUM	78 159	78 967	80 121	80 977	81 772	82 385	83 193	83 892	84 444	85 230	85 862

Prognose for 2025 til og med 2036 (ved utgangen av året)

Alder	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
0 år	731	743	753	764	775	785	797	809	821	833	846	848	850
1-2 år	1 491	1 510	1 538	1 560	1 580	1 599	1 620	1 642	1 664	1 687	1 710	1 733	1 747
3-5 år	2 357	2 360	2 348	2 408	2 437	2 472	2 502	2 530	2 558	2 588	2 618	2 650	2 682
6-12 år	6 449	6 421	6 398	6 307	6 257	6 213	6 216	6 217	6 257	6 291	6 378	6 440	6 510
13-15 år	3 031	2 994	3 004	3 008	3 040	3 053	3 024	3 005	2 959	2 956	2 899	2 905	2 898
16-18 år	3 256	3 261	3 246	3 163	3 131	3 142	3 149	3 179	3 192	3 167	3 150	3 110	3 109
19-44 år	27 382	27 603	27 820	28 039	28 176	28 298	28 395	28 436	28 494	28 552	28 600	28 650	28 678
45-66 år	25 607	25 664	25 775	25 896	25 969	26 030	26 107	26 188	26 289	26 367	26 388	26 448	26 494
67-79 år	11 645	11 721	11 715	11 888	12 112	12 334	12 603	12 872	13 089	13 314	13 639	13 812	14 055
80-89 år	3 916	4 238	4 547	4 743	4 926	5 089	5 248	5 386	5 532	5 653	5 742	5 878	5 953
90+ år	680	686	712	734	760	799	804	849	901	993	1 073	1 197	1 313
SUM	86 547	87 200	87 855	88 510	89 163	89 815	90 465	91 113	91 758	92 402	93 043	93 672	94 289

3.2 Om usikkerhet:

Det er mange usikkerhetsmomenter i en befolkningsframskriving, blant annet:

- Fødes det flere barn? Færre?
- Flytter det mest eldre folk hit?
- Flytter det flere barnefamilier hit?
- Vil det bli nye flyktningestrømmer i verden, for eksempel pga krig?
- Hvordan blir utviklingen på boligmarkedet i Fredrikstad?

KOMPAS-modellen er bygget nedenfra og opp, med statistikk på aller laveste lokale nivå (grunnkretser). Modellen legger også til rette for bruk av lokal kunnskap, om blant annet boligmarked og planer.

Det er viktig å følge utviklingen tett når det kommer ny statistikk og ny kunnskap. Derfor utarbeides befolkningsprognosen for Fredrikstad hvert år.

Den største usikkerheten i prognosen gjelder for barn og unge, og unge voksne. Dette er den gruppen som flytter mest. Det er også stor usikkerhet knyttet til flyktningesituasjonen i verden og varigheten av krigen i Ukraina.

Fruktbarheten er lav, men har steget litt det siste året. Endringer i fruktbarhet får stor betydning for antall barn og unge.

Det er større usikkerhet enn tidligere knyttet til boligbygging, pga stigende renter og prisvekst.

Vi følger utviklingen tett. Statistikken oppdateres flere ganger i løpet av året. Ved behov vil vi også kunne justere prognosen før den planlagte justeringen om ett år.

Usikkerheten er liten når det gjelder utviklingen for de eldste aldersgruppene.

Vi har imidlertid sett en tendens de senere år til at flere eldre velger å flytte til Fredrikstad fra andre kommuner. Disse flyttetallene har vært stigende, men er fortsatt lave. Dette kan få betydning for utviklingen på lengre sikt – i retning av en enda kraftigere aldring av befolkningen.

Fredrikstad kommunes egne befolkningsprognoser bygger på lokal statistikk og forutsetninger om:

- Fødte og døde; fruktbarhet og dødelighet
- Intern og ekstern flytting
- Boligbygging
- Aldersstruktur i plansoner og forventede generasjonsskifter

3.3 Forutsetninger

Fredrikstads befolkningsprognoser utarbeides i KOMPAS. Det gjøres vurderinger av blant annet fruktbarhet, dødelighet, flytting (internt og eksternt), generasjonsskifter og muligheter for boligbygging.

3.3.1 Fruktbarhet

Samlet fruktbarhetstall (SFT) viser i gjennomsnitt hvor mange barn en kvinne får i løpet av sin fruktbare alder (15-45 år). SFT har sunket kraftig de siste årene, og var rekordlav i 2023, for å stige noe i 2024. Gjennomsnittsalderen for førstegangsfødende øker stadig. Det

påvirker det samlede fruktbarhetstallet. I perioder hvor fødealderen øker vil SFT bli lavere, fram til de evt utsatte fødslene «hentes inn igjen».

Et annet mål på fruktbarhet er Kohortfruktbarheten. Den viser hvor mange barn hver kvinne faktisk fikk – i gjennomsnitt, målt det året kvinnen fyller 45 år. Dermed blir kohortfruktbarheten fasiten på hvordan fruktbarheten utviklet seg. Den siste kohorten vi har tall for er kvinner født i 1979. I 2024, da de var fylt 45 år, hadde de snitt fått 1,9 barn hver. SSB anslo i 2024 at fruktbarheten ville fortsette å synke noe, for deretter å stige igjen – til den stopper på 1,60.

Fruktbarheten har vært svært lav også i tidligere år, særlig på starten av 1980-tallet, men ikke like lav som nå. Ifølge SSB har kvinner fått færre og færre barn de siste 10 årene. Det er ingen store endringer fra år til år, men en jevn nedgang. Dette, kombinert med høyere alder på de fødende, gjør at SSB tror fruktbarheten vil fortsette å være lav også framover – men ikke like lav som i dag.

I framskrivningen for Fredrikstad for 2025-2037 følger vi SSBs hovedalternativ for fruktbarhet, oppdatert med statistikk for 2024.

Fruktbarhetsanslagene har stor betydning for hvor mange barn det blir, og selv marginale endringer i samlet fruktbarhet får stor betydning for anslaget på antall barn og unge i Fredrikstad.

3.3.2 Dødelighet

Dødeligheten har gått ned de siste årene, og SSB forventer en fortsatt nedgang. Det betyr at vi forventes å leve stadig lenger. Fredrikstads prognose følger SSBs hovedalternativ når det gjelder forventningene om dødelighet, oppdatert med statistikk for 2024.

Statistikken viste en liten overdødelighet for 2021 og 2022, grunnet pandemien. Dette er nå tilbake på «normalen».

3.3.3 Nettoflytting

Befolkningsveksten i Fredrikstad har i stor grad vært drevet av en positiv nettoflytting: Det flytter flere til kommunen enn ut av kommunen. Vi antar at denne utviklingen fortsetter, men med en lavere veksttakt enn tidligere.

Kommunens prognose ligger noe over SSBs hovedalternativ når det gjelder tilflytting pga. forventninger om framtidig boligbygging, noe kommuneplanens arealdel legger til rette for. I tillegg forventer vi at befolkningsveksten fortsatt vil være sterkest i sentrale områder, noe det innenlandske flyttemønsteret har vist klart til nå. Fredrikstad er en attraktiv kommune for tilflytting, og for sekundærflytting av flyktninger.

3.3.4 Generasjonsskifter

I noen områder ser vi at det er en aldersstruktur i befolkningen kombinert med en stor andel eneboliger. Sammen med det vi vet av planlagte boliger, kan dette indikere at generasjonsskifter vil komme, eller allerede har startet. Det har vi tatt hensyn til i prognosen.

Vi forventer kommende generasjonsskifter på Slevik, Torsnes, Nylende, Lunde og Rød (Onsøy).

3.3.5 Plansoner og boligbyggeprognose

Plansonene i KOMPAS er satt sammen av Fredrikstads 170 grunnkretser. Plansonene tilsvarer omtrent skolekretsene. Men fordi skolekretsene ikke er bygget opp av grunnkretser,

blir det ikke helt likt. I tillegg finnes det flere skoler som ikke har et geografisk nedslagsfelt, bl.a. flere privatskoler og spesialskoler.

Tallene for barn og unge i hver plansone vil derfor ikke være helt likt med antall barn som går på skolen, men viser antall barn som er registrert bosatt i området.

Det er flere faktorer som påvirker hvor i Fredrikstad veksten kommer:

- Befolkningssammensetningen lokalt:
 - o Flere unge voksne vil kunne gi en sterkere befolkningsvekst
 - o Høyere andel av eldre kan - kombinert med en høy andel av eneboliger – indikere generasjonsskifter
- Hvor bygges det boliger?
 - o Og hva slags boligtyper blir det bygd? Generelt flytter det flere personer inn i en enebolig enn inn i en blokkleilighet
 - o Bygging av blokkleiligheter frigir eneboliger, gjennom internflytting. Datagrunnlaget gir muligheter for å analysere flyttebevegelsene nærmere, og utarbeide en egen flytteanalyse for Fredrikstad.

3.3.6 Boligbyggeprognosen

Det er kommunens arealplan som setter de overordnede rammene for boligbygging, og boligbyggeprognosen tar utgangspunkt i denne. Kildene for oppdatering av boligbyggeprognosen er kommunens arealplan, vedtatte reguleringsplaner og status i pågående planarbeid med videre.

Boligbyggeprognosen gir et anslag på antall boliger for planperioden (2025-2037), gitt gjeldende planer og tilgjengelig kunnskap.

Den registrerte boligbyggingen i Fredrikstad var relativt lav både i 2022 og i 2023 (hhv 286 og 389 ferdige boenheter), men tok seg opp i 2024 (503 ferdige boenheter). Det forventes at flere prosjekter vil ferdigstilles eller påbegynnes i løpet av planperioden – slik arealplanen legger til rette for.

Høye renter og byggekostnader påvirker markedet og folks flyttemønster. Tallene i boligbyggeprognosen er usikre, og usikkerheten stiger utover i perioden. Den faktiske boligbyggingen er avhengig av hva som er mulig å realisere i markedet, samt de detaljerte reguleringsplanene for de enkelte prosjektene. Boligbyggeprognosen oppdateres derfor regelmessig med ny kunnskap.

Samlet boligtilbud er summen av boligbygging og eksisterende boliger som fristilles gjennom flytting og dødsfall. De fleste boligene er allerede bygget.

Boligbyggeprognosen inngår i KOMPAS som en viktig faktor for å fordele veksten internt. Andre faktorer er statistikk om befolkningssammensetning og kunnskap om generasjonsskifter.

Gjennomgangen av kommunens planer for boligbygging viser (per juni 2025) et potensial for en ny-boligproduksjon på 5 886 enheter i perioden, og 6 845 enheter etter planperioden. Av de nær 5 900 enhetene i perioden er 3 586 ferdig regulert. Og av de som antas å komme etter planperioden (dvs. etter 2037) er det 3 265 enheter som er ferdig regulert.

Potensialet for boligbygging i Fredrikstad er høyt, og høyere i planperioden enn behovet som framskrevet befolkningsvekst for 2025-2037 tilsier.

Boligbyggeprognosen viser hvilke muligheter som finnes for nybygging av boliger, og hvor de ligger. Den har betydning i befolkningsprognosen; for hvor i kommunen befolkningsveksten antas å komme.

4 Bærekraft i Fredrikstadsamfunnet

I dette kapittelet presenteres status på de tre overordnede bærekraftsområdene sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft (inkludert klima). Enkelte indikatorer fra utviklingstabellen trekkes fram. For en oversikt over samtlige indikatorer se vedlegg 1.

4.1 Sosial bærekraft

Vi tar først utgangspunkt i folkehelse og sosial ulikhet, og ser også på de mer helsemessige sidene ved forebygging blant eldre og rollen til kommunens fastleger. I tillegg ser vi på sosial bærekraft med tanke på kultur, idrett og frivillighet.

Til sammen gir dette et helhetlig perspektiv på sosial bærekraft.

4.1.1: Sosial ulikhet og folkehelse

Sosial bærekraft handler mye om folkehelse. Målet for kommunens folkehelsearbeid er å redusere sosial ulikhet i helse, og øke livskvaliteten til alle innbyggere. I tråd med folkehelseloven, nasjonale prioriteringer og med kunnskap om folkehelsestilstanden i Fredrikstad, løfter kommunen fram sosial ulikhet i helse som et overordnet perspektiv i alt kommunen gjør, både i planlegging, drift og gjennom særskilte tiltak.

Kommunedelplan for folkehelse og levekår har fire innsatsområder:

- Oppvekst – de ti første årene
- Bolig og arbeid
- Nærmiljø
- Likeverdig tilgang til tjenester, helsefremming og forebygging

Kommunens levekårskartlegging fra 2024 viser fortsatt store utfordringer for den sosiale bærekraften i Fredrikstad.

Inntektsforskjellene har aldri vært større innad i Fredrikstad. Det samme er tilfelle for andelen (blant 30-39 år) med høyere utdanning. Andelen barn som lever i lavinntektshusholdninger viser en nedgang for hele kommunen, og i de fleste områder. Likevel er det 7 områder i Fredrikstad der over 30 prosent av barna lever i lavinntektshusholdninger (tall fra 2022).

En annen viktig indikator for sosial bærekraft i Fredrikstad er andelen barn som lever i husholdninger med vedvarende lav inntekt.

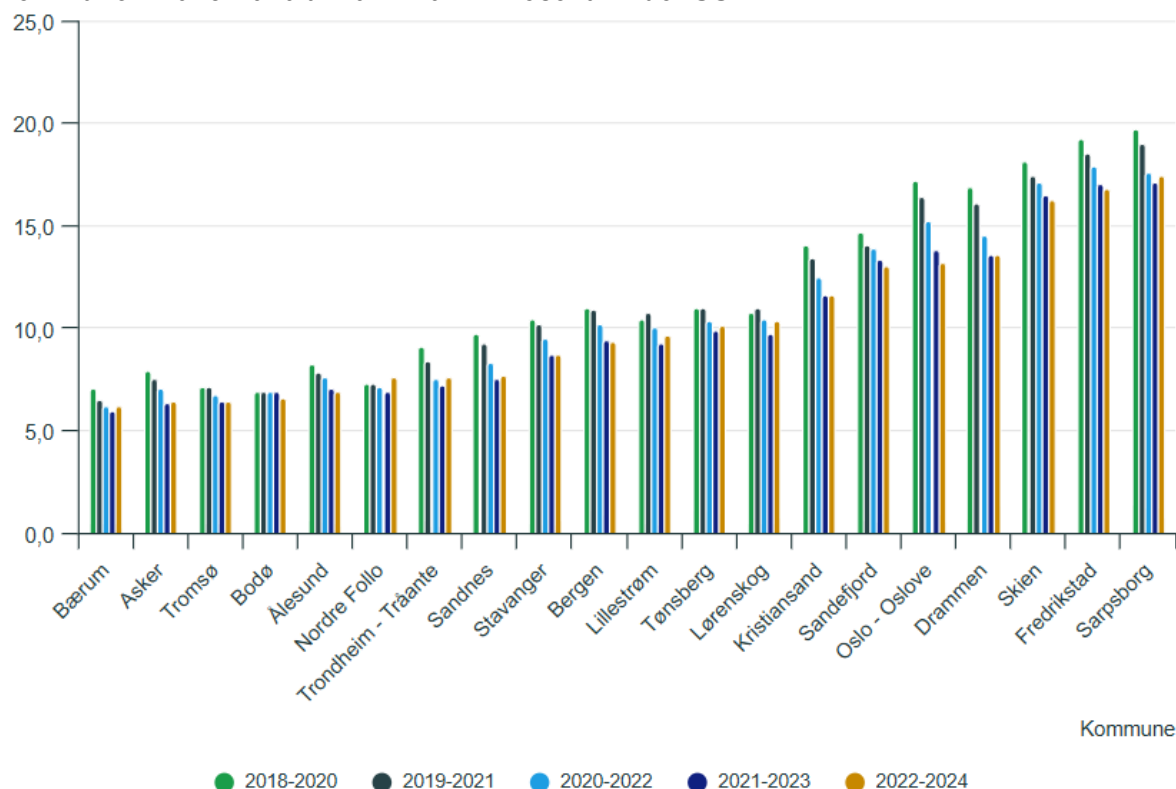
De siste årene har andelen barn som lever i husholdninger med vedvarende lav inntekt gått ned, både i Fredrikstad og for landet. Unntaket er i 2025, da andelen økte på landsbasis, ettersom gruppen av ukrainske flyktninger nå hadde bodd i landet over tre år.

Nedgangen henger sammen med nasjonal politikk; blant annet en økning i barnetrygden, og endringer i beregningsmetoden for utbetaling av sosialstønad. Det siste har ført til at flere familier får utbetalt sosialhjelp, noe som bidrar til å løfte de ut av lavinntekt – midlertidig.

Men selv om andelen barn som lever i lavinntekt har gått noe ned for perioden 2022- 2024, fra 17 til 16,8 prosent, er andelen fortsatt svært høy. Avstanden til landsgjennomsnittet på 10,2 prosent er fortsatt stor.

Utviklingstabellen viser en indikator på 170, for barn i vedvarende lavinntektshusholdninger, dvs at andelen i Fredrikstad er 70 prosent over landsgjennomsnittet.

Figur: Barn under 18 år med vedvarende lav husholdningsinntekt (EU60), utvalgte kommuner¹ 2018-2020 til 2022-2024. Prosent. Kilde: SSB



¹ De 20 største kommunene ut fra antall barn i populasjonen 2022-2024

En annen viktig indikator for den sosiale bærekraften i Fredrikstadsamfunnet er andelen som gjennomfører videregående opplæring. Denne andelen har økt i Fredrikstad de siste årene. Ved siste måling (i 2024) var det 83 prosent av de som har startet på videregående opplæring som fullførte med studie- eller yrkeskompetanse i løpet av fem/seks år (for 2023, kilde: fhi.no). Det er en nedgang fra 2023, da andelen var 85 prosent. Den tilsvarende andelen for hele landet var 82 prosent.

Også andelen innvandrere som gjennomførte var klart høyere i Fredrikstad enn for landet; 69 prosent i Fredrikstad, og 65 prosent for landet – i 2024.

Vi kan også se på gjennomsnittstall for de siste tre år – da får vi flere data. Her ser vi det samme mønsteret: Fredrikstad har en høyere andel enn landet som gjennomfører videregående opplæring: 84 prosent, mot 82 prosent for landet. Det er også en høyere andel blant innvandrere i Fredrikstad som gjennomfører, enn blant innvandrere for hele landet under ett: 74 prosent mot 66 prosent for landet.

Videre kan vi se på tallene for norskfødte med innvandrerforeldre: Også her er tallene for Fredrikstad langt bedre enn landstallene. For perioden 2022-2024 var gjennomføringsgraden for Fredrikstad på 88 prosent, mens den var på 82 prosent for landet.

Gjennomføring i videregående skole varierer med foreldrenes utdanningsnivå. Det er flest som gjennomfører hvis foreldrene har høyere utdanning. Denne andelen; 90 prosent, er den samme i Fredrikstad og for landet under ett.

Det er også flere som gjennomfører i gruppen der foreldrene har grunnskole som sin høyest fullførte utdanning. Her har Fredrikstad hatt en utvikling fra å ligge under landssnittet, til og med 2017, til å ligge over landssnittet fra og med 2018. For perioden 2022-2024 var gjennomføringsgraden i denne gruppen på 67 prosent i Fredrikstad, og 63 prosent i landet.

Dette er svært viktig for Fredrikstadsamfunnet framover - ikke minst fordi andelen av befolkningen som har grunnskole som sin høyest fullførte utdanning er høyere her enn for landet (26,8 i Fredrikstad versus 23,1 i hele landet).

Vår største folkehelseutfordring: Sosial ulikhet i helse

Levekårskartleggingen og folkehelseoversikten utfyller hverandre. Sammen gir de et helhetsbilde av kommunen og viser at sosial ulikhet i helse, levekårsutfordringer og opphopning av dette i noen områder, er blant kommunens største samfunnsutfordringer.

Folkehelseoversikten viser også at innbyggerne i Fredrikstad kommune i stor grad er fornøyd med lokalmiljøene sine, og opplever god tilgang til blant annet idrettstilbud, kulturtilbud og natur- og friluftsområder. Dette er gode grunnlag å bygge videre på.

Oppsummert kan det trekkes fram at:

- Det er store forskjeller i levekår innad i kommunen. Forskjellene er relativt stabile over tid.
- Svært høy andel barn i lavinntekt.
- Høy andel uføre.
- Økt gjennomføring i videregående opplæring, store forskjeller mellom grupper
- Innbyggerne er i stor grad fornøyd med lokalmiljøet sitt.
- Ungdomsskoleelever opplever utfordringer med mistrivsel og vansker med å passe inn.
- Det er en høyere forekomst enn landsgjennomsnitt og fylkesgjennomsnitt av en rekke sykdommer som kan relateres til livsstil og helserelatert adferd.

Den samlede utviklingen er utfordrende for den sosiale og økonomiske bærekraften i Fredrikstad. Det tar tid å endre levekår, og det er viktig at kommunen framover jobber systematisk, målrettet og langsiktig, i hele kommuneorganisasjonen. I tillegg må kommunen aktivt samhandle med andre samfunnsaktører; frivillige lag og foreninger lokalsamfunn og næringslivet.

Fredrikstad står, i likhet med de fleste av landets kommuner, overfor en klar endring i befolkningsutviklingen med økt andel eldre og tjenestebehov som følge av det. Samtidig med demensutvikling, vil mangelen på helsepersonell utfordre kapasitet og oppgavefordelingen.

Det er ikke gitt at kommunens inntekter vil stå i forhold til de kommende merutgiftene. Det er derfor rimelig å forvente et større press på kommunale tjenester, og større behov for forventningsavklaringer og samskaping med kommunens innbyggere. Som samfunn bør vi ha åpne dialoger om verdivalg og hvordan vi vil ha det og samtidig sikre bærekraft.

Ny nasjonal [veileder for prioriteringer i kommunale helse- og omsorgstjenester](#) ble lansert av Helsedirektoratet den 10.4.2025. Det er en prosessveileder som anbefaler bruk av prioriteringskriteriene: nytte, ressurs og alvorlighet, bruk av styringsinformasjon og tilrettelegging for god prioriteringspraksis på politisk, administrativt og klinisk nivå.

Helseutvalget besluttet i januar 2026 at prioriteringskriteriene legges til grunn som overordnede kriterier for prioritering for kommunens helse- og omsorgstjenester. Se planstrategi for 2024-2027 for mer informasjon. Andre viktige dokumenter er:

- [Demensplan 2025 – Et mer demensvennlig samfunn](#),
- [Helsepersonellkommisjonen – NOU 2023:4 Tid for handling, 2. februar 2023](#)
- [Meldt. St. 9 Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024- 2027: Vår felles helsetjeneste](#)

Forebygging blant eldre

Forebygging handler om økonomi, verdier, livskvalitet og samfunnsansvar. [NOU 2025: 8. Folkehelse – verdier, kunnskap og prioritering](#).

Blant eldre så reduserer ikke forebygging trykket på helsetjenestene, og særlig ikke i kommunene. Forebygging blant eldre har først og fremst som formål å gi flere gode leveår. Forebygging kan gi kostnadseffekter i form av innsparing på statlig nivå, mens det i kommunene kan være en kostnad- eller omvendt.

Kommunens ressurser og muligheter til å arbeide med brede helsefremmende og forebyggende tiltak vil ha betydning for trykket på helse- og omsorgstjenestene, på sikt.

Fastleger

De fleste fastleger har kommunale oppgaver som helsestasjonslege, skolelege eller tilsynslege på sykehjem. Kommunenes fastleger treffer innbyggerne fra vugge til grav, og samhandler med hele kommunens helse og omsorgstjeneste.

Fastlegen er navet i den kommunale helse og omsorgstjenesten. [Meld. St. 23](#) sier: «Fastlegene har årlig over 15 millioner konsultasjoner. I 9 av 10 tilfeller håndteres pasientene uten videre henvisning.» Over 97% av befolkningen har tilgang til en fastlege ([HELFO statistikk](#)). En tjeneste der man kommer til både fysisk og digitalt, uten henvising. De fleste som kommer til fastlegen, blir behandlet hos fastlegen.

Tallene viser at Fredrikstad kommune toppe bruken av Fastlegger sammenlignet med ASSS kommunene. Vi har for 2024 flest konsultasjoner (771) hos fastlegene per 1000 innbygger. Snittet i ASSS kommunene var 746 og det laveste 714. Ut fra denne indikatoren kan vi se opplevd sykdom og indirekte noe om helsetilstanden i befolkningen, samt tilgjengelighet og belastning i primærhelsetjenesten. Ser at vi per dags dato og for 2025 at alle innbyggere i Fredrikstad har en fast lege.

4.1.1. Kultur idrett og frivillighet

Kultur, idrett og frivillighet er sentrale samfunnsarenaer for deltakelse, tilhørighet og livskvalitet. Disse områdene inngår i strukturer som påvirker befolkningens muligheter for aktivitet, fellesskap og mestring i hverdagen. Fredrikstad har betydelige levekårsutfordringer og store variasjoner mellom områder. Samtidig rapporterer innbyggere høy tilfredshet med lokalmiljøene sine og god tilgang til kultur-, idretts- og friluftstilbud.

Kultur

Kulturlivet bidrar til fellesskap, identitet og læring, og gir arenaer som senker terskelen for deltakelse. Kulturtilbud kan støtte sosial inkludering ved å skape tilgjengelige og ikke-kommersielle møteplasser.

I et levekårsperspektiv er det relevant å følge med på hvem som bruker kulturtilbudene, og om det finnes systematiske forskjeller mellom grupper eller områder, for eksempel knyttet til inntekt, utdanning eller geografisk tilgjengelighet.

Den nye kulturloven tydeliggjør kommunenes ansvar for å ha en samlet oversikt over status og utviklingsbehov på kulturfeltet som grunnlag for planlegging. Dette innebærer at kulturfeltet skal inngå tydelig i kommunale plandokumenter, og at mål og strategier skal være forankret i tilgjengelig kunnskap. Det finnes foreløpig ikke standardisert veiledningsmateriell for kommunene.

Kultursektoren inngår i flere dimensjoner av bærekraft. Deltakelse i kulturaktiviteter henger sammen med helse, kognisjon og læring, særlig for barn, unge og eldre. Kulturfeltet mobiliserer frivillige ressurser og bidrar til inkluderende møteplasser. Kulturrelaterte næringer har betydning for lokal sysselsetting, og arenaer som bibliotek og kulturhus inngår i arbeidet med klima, byutvikling og demokratisk deltagelse.

Kulturskolen er en av de mest tilgjengelige og inkluderende inngangsportene til kunst og kultur for barn og unge. Deltakelsen sier noe om tilgjengelighet, sosial utjevning og tidlig støtte til læring, mestring og tilhørighet. Det er også en indikator med klare sosiale gradienter – deltagelsen faller vanligvis med lavere inntekt og utdanningsnivå.

Idrett og fysisk aktivitet

Idrett og fysisk aktivitet har betydning for både helse, trivsel og sosial deltagelse. Fredrikstad har høyere forekomst enn landsgjennomsnittet av flere livsstilsrelaterte helseutfordringer. Fysisk aktivitet kan bidra til mestring, tilhørighet og gode nærmiljø. Det er særlig relevant å overvåke nivået på fysisk aktivitet over tid og vurdere om det finnes sosiale forskjeller mellom grupper eller områder.

Tilgang til anlegg, nærmiljøarenaer og organiserte tilbud for barn og unge er sentrale forhold som kan påvirke både aktivitetsnivå og sosial deltagelse.

Fredrikstad kommune gjennomførte en omfattende kartlegging av fysisk aktivitet i 2022 (Ipsos). Undersøkelsen viser at kommunen har et aktivt idrettsliv, men ønsker å få «flere mennesker, mer aktive, enda oftere» i tråd med nasjonale anbefalinger. Rapporten viser at mange innbyggere er fysisk aktive, men at aktivitetsnivået varierer betydelig mellom aldersgrupper, utdanning og geografi.

Frivillighet

Frivilligheten er en viktig ressurs i lokalsamfunnsutviklingen og bidrar til aktivitet, støtte og engasjement i mange deler av befolkningen. Frivillige organisasjoner, lag og foreninger spiller en rolle i å mobilisere lokale ressurser og skape møteplasser som kan styrke sosial tilhørighet. Rekruttering, kapasitet og geografiske forskjeller i deltagelse er forhold som kan påvirke frivillighetens bærekraft over tid.

Tilgangen på data er begrenset, men enkelte indikatorer kan gi informasjon om utviklingstrekk, deltagelse og geografiske variasjoner.

Fredrikstad vedtok en frivillighetsstrategi i 2024. Den viser blant annet at frivilligheten er bred, men ulikt fordelt mellom områder og felt. Frivillighetsstrategien løfter frem behov for bedre kartlegging og samhandling mellom kommunen og frivilligheten.

Nasjonalt utførte nordmenn frivillig arbeid tilsvarende nær 200 milliarder kroner i 2022–2023, og kunst, kultur og idrett er blant områdene med størst frivillig innsats.

Frivillighetens kapasitet er både en ressurs og en sårbarhet. En stabil eller økende frivillig innsats i Fredrikstad vil styrke lokalsamfunn, møteplasser og inkluderingsarbeid. En nedgang, eller store geografiske forskjeller, kan indikere økt sårbarhet og behov for målrettet støtte.

4.2 Økonomisk bærekraft

Fredrikstad har svært høy andel barn i lavinntekt og vedvarende lavinntekt, og store geografiske forskjeller i levekår. Sysselsetting er viktig for både kommunens økonomiske bærekraft, og for den sosiale bærekraften. Veksten i antall sysselsatte har over tid vært svakere enn befolkningsveksten, noe som utfordrer bærekraften på lengre sikt.

Arbeidsmarkedet i Fredrikstad går utover kommunegrensene, slik det er for mange kommuner. Sysselsatte etter bosted er derfor en viktig indikator for Fredrikstadsamfunnet. Den viser hvor mange av Fredrikstads innbyggere i yrkesaktiv alder (15-74 år) som er sysselsatt – uavhengig av hvor de har sitt arbeidssted.

Det var vekst i antall sysselsatte, som er bosatt i Fredrikstad i 2024: 0,5 prosent flere enn i 2023. Likevel ser vi en liten nedgang i andelen, pga befolkningssammensetningen (flere eldre). Andelen sysselsatte (målt som andel av samlet befolkning i aldersgruppen 15-74 år) var på 62,5 prosent (62,7 prosent i 2023).

Det er store variasjoner mellom befolkningsgrupper. Den høyeste sysselsettingsandelen; 70,2 prosent, finner vi for gruppen av innvandrere fra Norden, EU/EFTA, Storbritannia, USA, Canada, Australia, New Zealand.

Innvandrere fra Europa utenom EU/EFTA og Storbritannia, Afrika, Asia, Amerika utenom USA og Canada, Oseania utenom Australia og New Zealand, polare områder har den laveste sysselsettingsandelen med 50 prosent.

Arbeidsledigheten var på 3,4 prosent i januar 2026 (Kilde: NAV, helt ledige, prosent av arbeidsstyrken) Vi vet fra tidligere at det er store forskjeller i arbeidsledighet mellom ulike befolkningsgrupper, men denne statistikken er ikke lenger tilgjengelig. Vi må derfor ta høyde for at dette tallet (3,4) også rommer en viss variasjon.

Boligmarkedet

Bolig er en grunnleggende forutsetning for helse, trygghet og deltakelse, og er derfor tett knyttet til sosial bærekraft og levekårsutvikling. "Bolig og arbeid" er ett av innsatsområdene i kommunedelplanen for folkehelse og levekår.

4.2.1: Kommuneorganisasjonens bærekraft

Fredrikstad kommune har en langt lavere skatteinntektsinntektsinntekt og bruttoinntekt per innbygger enn landet. Andelen har vært stabile de senere år. Kommunen kompenseres delvis for dette gjennom inntektssystemet. Kommuneøkonomien har vært under sterkt press, og en rekke innsparingstiltak er iverksatt.

Økonomiske utfordringer knyttet til budsjettstyring og redusert handlingsrom forsterkes av økende sosiale forskjeller. Overføringene som kommunen mottar gjennom inntektssystemet tar ikke i tilstrekkelig grad hensyn til kommunens utfordringer, særlig innen levekår.

Press på oppveksttjenestene

Oppveksttjenestene er i dag under stort press, og dette påvirker kommunens totale bærekraft.

Høye levekårsutfordringer, flere barn med omfattende og sammensatte behov, og store variasjoner i behovet for tilrettelegging skaper et vedvarende press på mange av tjenestene.

I tillegg stiller nasjonale føringer – som barnevernsreformen, stortingsmeldingen «*Tro på framtida – uansett bakgrunn*», og krav til tidlig innsats, forebygging, internkontroll og tverrfaglig samarbeid – tydelige forventninger til kommunene. Samlet sett viser dette behovet for en tverrfaglig og robust kommuneorganisasjon, med sterke grunnleggende tjenester og helhetlige arbeidsformer på tvers av sektorer.

Utgiftene til helsetjenester vokser

KS sin demografimodell, basert på beregninger fra TBU, viser at Fredrikstad vil få en betydelig økning i utgiftsbehovet innen både pleie- og omsorg og kommunehelse i årene 2026–2029.

Pleie- og omsorg: Utgiftsbehovet øker med:

- ca. 62 mill. kr i 2026
- ca. 75 mill. kr i 2027
- ca. 79 mill. kr i 2028
- ca. 65 mill. kr i 2029

Kommunehelse: Utgiftsbehovet øker med 5–6 mill. kr per år.

Veksten drives særlig av en aldrende befolkning, endrede forventninger til tjenestene og mer komplekse pasient- og brukerforløp som går på tvers av fagområder og forvaltningsnivåer.

Ansatte i helse- og omsorgstjenester, oppgavedeling og kompetanse

Ifølge [Helsepersonellkommisjonen](#) og [Perspektivmeldingen](#) vil vi få et stramt arbeidsmarked framover. Nasjonalt anslås det at helse- og omsorgssektoren vil trenge over 180 000 flere ansatte innen 2060. Helsepersonellet er helse- og omsorgstjenestens ryggrad.

For å møte behovene fremover blir bedre oppgavedeling et viktig tiltak. Oppgavedeling handler både om å bruke fagfolk mer effektivt og om å styrke det tverrfaglige samarbeidet. Dette kan bidra til mer robuste og bærekraftige fagmiljøer. WHO definerer oppgavedeling som en «rasjonell omfordeling av oppgaver blant helsepersonell», med mål om bedre dekning og bedre utnyttelse av tilgjengelige ressurser. For at dette skal lykkes, må kommunen ha god oversikt over tjenestebehovene og hvilken kompetanse og bemanning som kreves – både i dag og i framtiden.

Helseteknologi

Helseteknologi er et overordnet begrep som omfatter velferdsteknologi og e-helse. Begrepet helseteknologi omfatter teknologiske metoder, materialer og utstyr som brukes i planlegging, organisering, realisering, dokumentasjon, evaluering, ledelse og videreutvikling av kunnskapsbasert helsehjelp. Helsehjelp omfatter også befolkningsrettede tiltak, annen forebygging og egenomsorg

For at kommunen skal kunne løse oppgavene sine på en mindre ressurskrevende måte enn i dag, er helseteknologi et viktig satsingsområde. I Meld. St. 9 (2023–2024): Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024–2027, legger regjeringen tydelig vekt på det lokale ansvaret for digitalisering av helse- og velferdstjenestene.

Bystyret vedtok 14.6.2024 Strategi for helseteknologi. Digitalt førstevalg som fastslår tre målsettinger for bruken av helseteknologi i Fredrikstad kommune.

1. Helse- og velferdsteknologi gir bedre kvalitet i tjenestene

2. Helse- og velferdsteknologi bidrar til livsmestring og forebygging slik at fremtidige tjenestebehov utsettes
3. Helse- og velferdsteknologi sikrer effektiv drift og bedre bruk av ressurser

Helseteknologi utgjør en avgjørende mulighet for å omstille kommunens tjenester til morgendagens utfordringer. Samtidig viser undersøkelser at innføring av helse- og velferdsteknologi ikke nødvendigvis gir innsparinger i driften.

Det er viktig å følge med på hvordan dette virker og for å se om teknologien faktisk gir økt trygghet, kvalitet og mestring for innbyggerne. Dette kan vi måle ved å følge veksten i antall:

- Tjeneste Trygghetsalarm og Lokaliseringsteknologi
 - Fredrikstad etablerte våren 2021 en teknisk løsning for mobil trygghetsalarm med GPS på den velferdsteknologiske plattformen, som nå inngår i kommunens tjenester. Denne teknologien kan bidra til å øke tryggheten til personer som bor hjemme, og da særlig personer med demens.
 -
 - Helsevakten er responsentertjenesten for mottak og respons på hendelser utløst av helseteknologien. Senteret gjør faglig vurdering av hendelsen og operatører iverksette tiltak og dokumenterer.
- Elektronisk medisineringsstøtte
 - Elektroniske medisindispensere varsler når medisin skal tas og gjør den riktige dosen tilgjengelig for brukeren. Dersom medisinen ikke blir tatt innen et gitt tidsrom, blir pårørende eller hjemmetjenesten varslet. Dermed kan en slik legemiddelhåndtering bidra til at enda flere kan bli boende hjemme lenger og være selvhjulpne. Fredrikstad kommune startet innføringen av medisindispensere høsten 2020, og fortsetter utrulling.
- Digitalt tilsyn.
 - Digitale tilsyn er teknologibasert tilsyn ved bruk av sensorikk eller kamerateknologi. Disse løsningene kan gi oppfølgende personell et varsel dersom det oppstår situasjoner som krever oppfølging, og kan i mange tilfeller erstatte kontinuerlig eller periodisk manuelt tilsyn. Digitale tilsyn kan gi brukere større grad av trygghet, egenmestring og privatliv, samtidig som det kan gi økt utnyttelse av kommunens helsefaglige personell

4.2.2: Teknisk infrastruktur og kommunalteknikk

Kommunens tekniske infrastruktur – bygg, vei- og mobilitetssystem, vann- og avløpsnett samt nærmiljøanlegg – utgjør en vesentlig del av kommunens økonomiske grunnlag.

Investeringer, vedlikehold og drift påvirker tjenestekvalitet, samfunnssikkerhet og økonomisk risiko over tid. Tilstanden på infrastrukturen gir et bilde av kommunens evne til å forvalte verdier langsiktig og kostnadseffektivt.

Kommunale bygg

God tilstand i skoler, barnehager, helsebygg og andre formålsbygg er avgjørende for sikker drift og stabile tjenesteleveranser.

Nasjonale kartlegginger viser et betydelig vedlikeholdsetterslep i norske kommuner, og samme utvikling er relevant for Fredrikstad. En landsdekkende kartlegging fra 2025 viser at om lag 35 % av kommunale bygg i Norge er vurdert som utilfredsstillende eller i dårlig tilstand. Dette illustrerer omfanget av utfordringsbildet også lokalt.

Vei, mobilitet og transportinfrastruktur

Kommunen drifter et omfattende veinett og infrastruktur for myke trafikanter. I 2026 omfatter dette omtrent 460 km kommunal kjørevei og rundt 115 km gang- og sykkelveier.

De siste årene er det gjennomført tiltak som har styrket tilgjengelighet og sikkerhet for gående og syklende, men deler av veinettet har fortsatt behov for fornyelse og forbedret drenering for å tåle økende nedbørsmengder.

Vannforsyning og avløp

Drikkevannskvaliteten i Fredrikstad tilfredsstiller kravene i drikkevannsforskriften i normal drift. Økt forekomst av kraftig nedbør gir imidlertid større belastning på overvanns- og avløpssystemene.

Hovedplan vann og avløp 2023–2043 prioriterer fornyelse av ledningsnett, reduksjon av lekkasjer og klimatilpasningstiltak for å ivareta driftssikkerhet og miljøhensyn

Nærmiljøanlegg og rekreasjon

Tekniske anlegg som parker, turstier, lekeplasser og aktivitetsområder inngår i den økonomiske infrastrukturen som understøtter folkehelse og attraktivitet i lokalsamfunnene. Tilgjengelighet varierer mellom områder, og enkelte levekårssoner har lavere tilgang til rekreasjonsarealer enn andre. Kommunedelplan for folkehelse og levekår (2023–2030) legger vekt på å styrke slike nærmiljøkvaliteter.

4.3 Miljømessig bærekraft

Miljømessig bærekraft omhandler både klimautfordringene og utfordringene knyttet til miljø (areal, jord- og skogbruk og biologisk mangfold).

4.3.1 Klima

I kommunedelplan for klima 2019-2030 er det vedtatt ambisiøse mål som skal bidra til at vi globalt holder oss innenfor 1,5°C-målet:

- Innen 2030 skal klimagassutslippene være redusert med minst 60 prosent, sammenliknet med 2016.
- Fredrikstad skal bidra til at Østfoldregionen oppnår netto null klimagassutslipp innen 2050 ved både kraftig å redusere utslippene og øke CO₂-opptakene i Fredrikstad.
- Fredrikstad skal bidra til å oppnå det globale lavutslippssamfunnet innen 2050.

Utslippene som finner sted innenfor Fredrikstad kommunes grenser er beregnet at var 286 500 tonn CO₂e i 2024. Utslippene har gått ned med 21 prosent siden 2016. Dette tilsvarer 74 500 tonn CO₂e. I perioden er utslippene redusert i alle sektorer unntatt i sjøfart. For utslippskutt i denne sektoren er vi avhengig av rammevilkår utenfor kommunens handlingsrom.

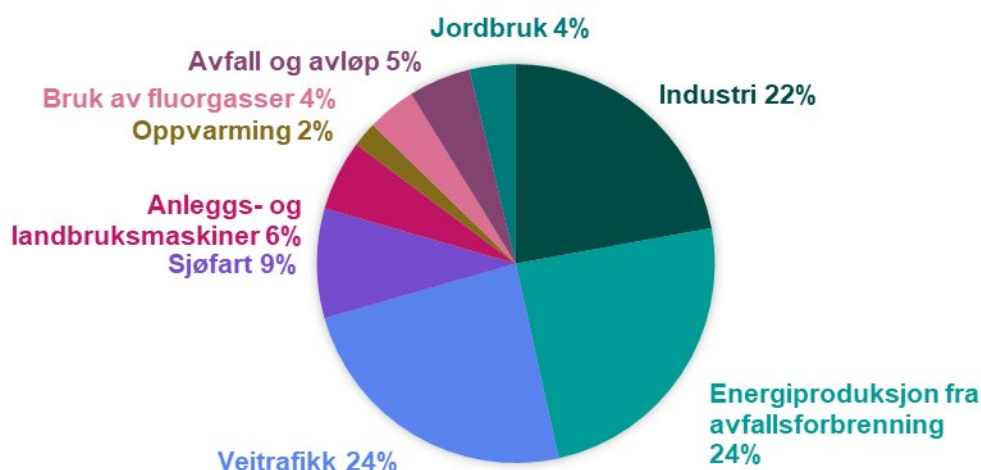
Den største reduksjonen i perioden fra 2016 finner vi innen veitrafikk. Her har utslippene gått ned med 33 prosent, eller 34 000 tonn CO₂e, i perioden 2016–2024. Den største utslippsreduksjonen er i personbilsegmentet der vi ser en nedgang på hele 45 prosent. Reduksjonen i varebilsegmentet og tunge kjøretøy er på henholdsvis 11 og 7 prosent. Utslippsreduksjonene innen veitrafikk står for halvparten av utslippsreduksjonen i perioden.

Utslippene fra industri har blitt redusert med 18 prosent i perioden 2016–2024, primært takket være elektrifisering hos gipsprodusenten Gyproc.

Forbrenning av avfall står for nesten en fjerdedel av utslippene i Fredrikstad. Ca. 70 prosent av energien som gjenvinnes fra avfallsforbrenning på Øra benyttes i industrien i form av

høyverdig damp, og ca. 30 prosent til fjernvarme i form av varmtvann til oppvarming av bygg. Kombinasjonen gir energibehov hele døgnet og året og fører dermed til en svært god utnyttelse av energi fra avfallsforbrenningen, i motsetning til de fleste andre anlegg i Norge. Så lenge noe avfall må sluttbehandles ved forbrenning er dette en god løsning på Øra, på grunn av den høye energiutnyttelsen. For å kunne redusere utslippene betydelig, er karbonfangst det eneste alternativet.

De ulike sektorenes andel av utslippene i 2024 fordeler seg slik:

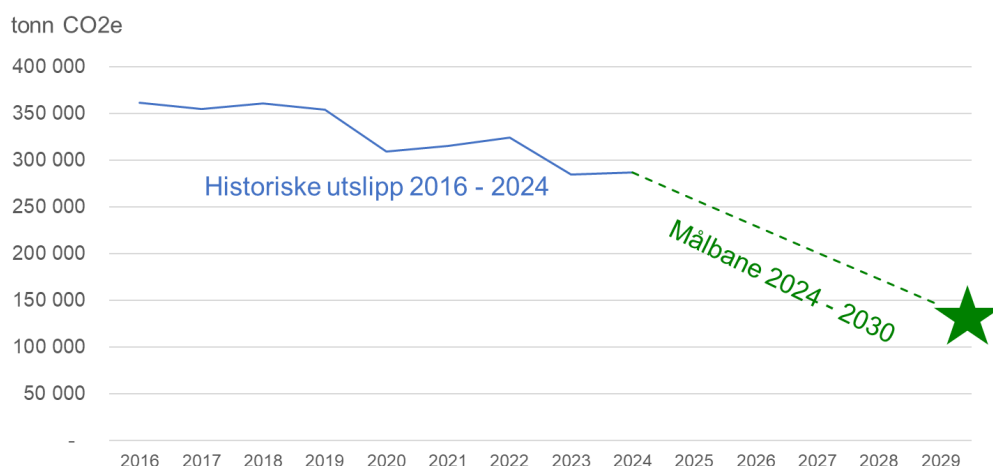


Kilde: Miljødirektoratet (2026), bearbeidet av Fredrikstad kommune.

I perioden 2025-2030 må utslippene reduseres med ytterligere omtrent 142 000 tonn CO₂e for å nå klimamålet i 2030. Dette innebærer en nødvendig gjennomsnittlig årlig takt i kuttene på 28 000 tonn CO₂e. Takten i utslippskuttene må dermed tredobles i forhold til gjennomsnittlig årlig reduksjonstakt i perioden 2016-2024.

To av barrierene mot større og hurtigere utslippsreduksjoner er at industribedrifter ikke har tilgang på tilstrekkelige mengder grønn energi og begrensninger i strømmettet. Karbonfangst og -lagring på avfallsforbrenningsanleggene vil være Fredrikstads største enkelttiltak for å kutte direkte klimagassutslipp. Det jobbes for å realisere tiltaket, men grunnet mangelfull støtteordning og utfordringer i avfallsmarkedet skal det mye til for at dette kan iverksettes før 2030. Sistnevnte truer dessuten anleggenes lønnsomhet per 2026.

Konsekvensen av disse faktorene er at klimaomstillingen forsinkes og tidsvinduet for å kunne nå Fredrikstads klimamål for 2030 er i ferd med å lukkes. Figuren under illustrerer historiske utslipp fra referanseåret og kuttbanen for å kunne nå klimamålet for 2030.

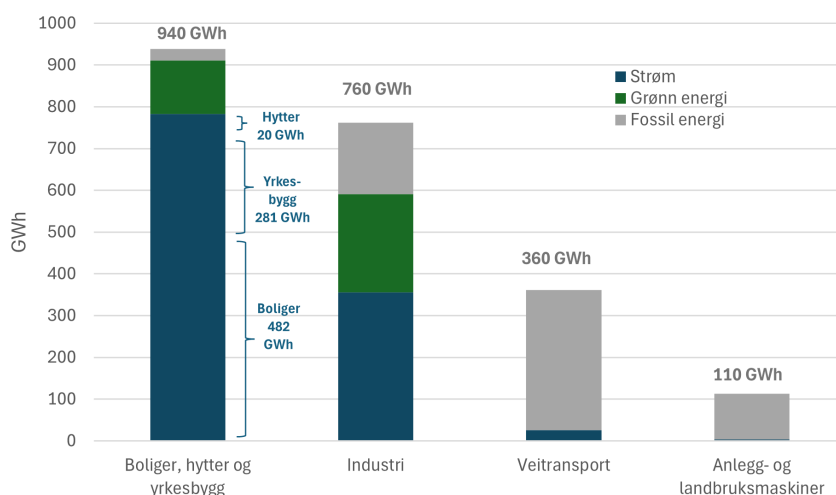


Kilde: Miljødirektoratet (2026), bearbejdet av Fredrikstad kommune.

Kraftfulle klimatiltak vil kreve beslutninger og investeringer fra private aktører og/eller vedtak og virkemidler på nasjonalt nivå. Kommunen kan likevel bidra til å utløse tiltakene gjennom å være pådriver og bidragsyter. Dette kan skje gjennom eksempelvis differensierte bompenger, parkeringspolitikk og andre insentiver for nullutslippskjøretøy, tilrettelegging for mer effektiv logistikk, klimakrav i anskaffelser, påvirkning overfor nasjonale myndigheter og stortingsrepresentanter, samarbeid med regionale aktører og med nettselskap, samt proaktiv dialog med industrivirksomhetene. For å muliggjøre klimatiltak i industrien, kan kommunen bidra slik at det etableres infrastruktur for grønn energi, og at lokal energiproduksjon realiseres.

4.3.2 Energi

Fredrikstad har i dag et kjent totalt energiforbruk på om lag 2 200 GWh. Det er boliger, yrkesbygg og hytter som har det største forbruket med ca. 940 GWh. Denne kategorien inkluderer også våningshus i jordbruket. Industrien har et forbruk på ca. 760 GWh, mens energiforbruket til veitransport og anleggs- og landbruksmaskiner utgjør henholdsvis ca. 360 og ca. 110 GWh.



Figuren viser energiforbruk fordelt på sektorer og energityper i 2022. Det totale energiforbruket var om lag 2 200 GWh. Kilder: Energiutredningen for søndre Østfold.

Det produseres ca. 350 GWh energi, i form av strøm, damp og varmtvann. Produksjonen av biodiesel hos Adesso Bioproducts AS holdes utenom i dette regnestykket. Det er altså et stort gap mellom energiforbruk og -produksjon i dagens Fredrikstad

Energi fra to avfallsforbrenningsanlegg står for den største delen av energiproduksjonen som brukes lokalt. Denne energiproduksjonskapasiteten vil prioriteres til planlagt vekst i fjernvarme til husholdninger og tjenesteytende næringer foran industrien. Dette vil redusere industriens tilgang på damp fra avfallsforbrenning. Sammen med varslet forbud mot fossil energi til dampproduksjon øker dette industriens behov for strøm eller annen grønn energi. Samtidig finnes det overskuddsenergi som fjernvarmen kunne utnyttet for å minske behovet for energi fra avfallsforbrenningsanleggene, men flere barrierer gjør dette krevende i praksis.

Gapet mellom forbruk og produksjon gjelder i enda større grad om man avgrenser til strøm. I den kaldeste perioden er gapet aller størst. Om vi ser på Nedre Glomma samlet er det elektriske maksimale effektbehovet mer enn åtte ganger så stort som vinterproduksjonen i Sarpsborgs elvekraftverk. Intensjonen med en slik sammenstilling er ikke å peke på at det bør være balanse mellom forbruk og produksjon av energi i på kommunenivå. På grunn av geografisk beliggenhet og naturgitte forhold, er Fredrikstad avhengig av å få overført energi fra andre områder.

Manglende tilgang på fornybar eller annen grønn energi er en betydelig trussel mot næringsutvikling, bevaring og etablering av nye arbeidsplasser i Fredrikstad. Samtidig representerer manglende tilgang på fornybar eller annen grønn energi den største barrieren mot klimaomstillingen og mulighetene for å nå våre ambisiøse lokale, regionale og nasjonale klimamål. Det er store mengder fossil energi som må erstattes av grønn energi slik at vi kan nå klimamålene.

Når gapet mellom energiforbruk og -produksjon skal reduseres, kan dette delvis gjøres gjennom energi- og effekteffektivisering, ta uutnyttede energiresurser i bruk, samt produsere ny fornybar energi på allerede bebygde arealer. Men for å få tilgang på tilstrekkelige mengder energi, må det også produseres ny fornybar energi på andre typer arealer. Slik produksjon vil kunne komme i konflikt med andre samfunnshensyn. Å ikke produsere mer strøm i Fredrikstad innebærer i praksis at det må gjøres arealinngrep til kraftproduksjon andre steder.

4.3.3 Sirkulær økonomi

Det finnes ikke en entydig definisjon på sirkulær økonomi. Sentrale myndigheter definerte begrepet slik i handlingsplan for sirkulær økonomi:

«Sirkulære aktiviteter skal bidra til effektiv og bærekraftig utnyttelse av naturressurser og produkter, i et giftfritt kretsløp, der minst mulig ressurser går tapt.»

En annen innfallsvinkel vil være å ta utgangspunkt i at sirkulær økonomi ikke er et mål i seg selv, men snarere et virkemiddel for å nå klima-, miljø- og naturmålene som er nedfelt i internasjonale avtaler og nasjonal politikk, og samtidig bidra til økt verdiskaping og konkurranseevne på lang sikt. Sirkulær økonomi er en sentral forutsetning for Fredrikstads klimamål om at vi skal bidra til å oppnå det globale lavutslippssamfunnet.

Bakgrunnen er at verdens naturressurser er under økt press. Det er derfor avgjørende at ressursene brukes langt mer effektivt, slik at behovet for å ta ut nye ressurser reduseres. Sirkulære aktiviteter bidrar til å beholde ressursene i kretsløp så lenge som mulig, ved blant annet å øke levetiden av produkter, øke materialgjenvinning, redusere sløsing av ressurser under produksjon og forbruk, redusere behovet for uttak av nye ikke-fornybare ressurser, og gjennom dét redusere klima- og miljøfotavtrykket.

Øra industriområde utgjør et nasjonalt betydningsfullt knutepunkt for sirkulær ressursutnyttelse. Området kjennetegnes av et samspill der reststrømmer fra én virksomhet brukes som innsatsfaktorer hos en annen, og dette har gitt grunnlag for flere etablerte industrielle symbioser. Praksisen er tett koblet til fagmiljøer som NORSUS, NCCE og Høgskolen i Østfold, som har bidratt med analyser, metodikk og dokumentasjon.

En undersøkelse utført av NORSUS (Norsk institutt for bærekraftsforskning) viser at det i 2021 ble tatt imot og håndtert ca. 520 000 tonn avfall hvorav hovedandelen (ca. 390 000 tonn) ble sendt videre som resirkulert materiale til virksomheter utenfor Øra. Øra industriområde mottok avfall tilsvarende omtrent 50 prosent av de nasjonale avfallsressursene innen glass, metall, kasserte kjøretøy og batterier. Dette viser at Øra har en svært viktig rolle for behandling av avfallsressurser i Norge.

Det skjer også en betydelig intern utveksling av avfallsressurser på Øra, der den største strømmen i 2021 var ca. 24 000 tonn jernsulfat, et biprodukt fra Kronos, som benyttes direkte i Kemiras produksjon av kjemikalier til avløpsrensing. I tillegg tok Gyproc imot ca. 14 000 tonn resirkulert råvare fra bedriften Gipsgjenvinning på Øra.

Også utover Øra tar virksomheter i Fredrikstad i bruk ombruk, reparasjon, deling og andre sirkulære forretningsmodeller. Utviklingen går i retning av økt materialgjenvinning, større bruk av sekundære råvarer og mer effektiv utnyttelse av eksisterende ressurser. Dette er en del av et bredere regionalt innovasjonsmiljø som har opparbeidet kompetanse og erfaring med sirkulære prosesser over tid.

Kommunen inngår i dette økosystemet gjennom rollene sine som planlegger, innkjøper og samfunnsutvikler. Disse rollene påvirker hvordan arealer forvaltes, hvilke varer og tjenester som anskaffes, og hvordan samhandling med næringslivet skjer.

Kommunen har en sentral rolle i å tilrettelegge for at innbyggernes avfall kan forberedes til ombruk eller materialgjenvinnes. Fredrikstad kommune skal bidra til å nå egne, nasjonale og EUs mål. EUs mål omfatter alt husholdningsavfall og husholdningslignende næringsavfall.

Ambisjonene er at 60 prosent forberedes til ombruk eller materialgjenvinnes innen 2030. Innen 2035 er målet 65 prosent.

Innen noen materialfraksjoner er mottak og sortering pålagt kommunen gjennom forskrift, mens de overordnede målene i tillegg omfatter det som kalles «grovavfall», som møbler, sportsutstyr og husholdningsartikler. Her er det et betydelig ombrukspotensial.

4.3.4. Areal

Høsten 2024 inngikk Fredrikstad kommune sammen med Sarpsborg kommune og Østfold fylkeskommune en tiårig byvekstavtale med staten. Avtalens overordnede mål er nullvekstmålet for personbiltrafikken, og hovedindikatoren for dette er byindeksen.

Byindeksen for Nedre Glomma består av 29 registreringspunkter langs fylkes- og riksveier, og det er kjøretøy kortere enn 5,6 m som inngår i tallgrunnlaget.

Med inngåelsen av byvekstavtalen er 2023 nytt referanseår for nullvekstmålet. Byindeksen skal måles som et «tre års glidende gjennomsnitt» mot referanseåret. Inntil dette er mulig i 2028, må den tilgjengelige perioden måles opp mot referanseåret.

Byindeksen viser en nedgang på 2,1 prosent i trafikkmengde fra 2023 til 2024 i Nedre Glomma.

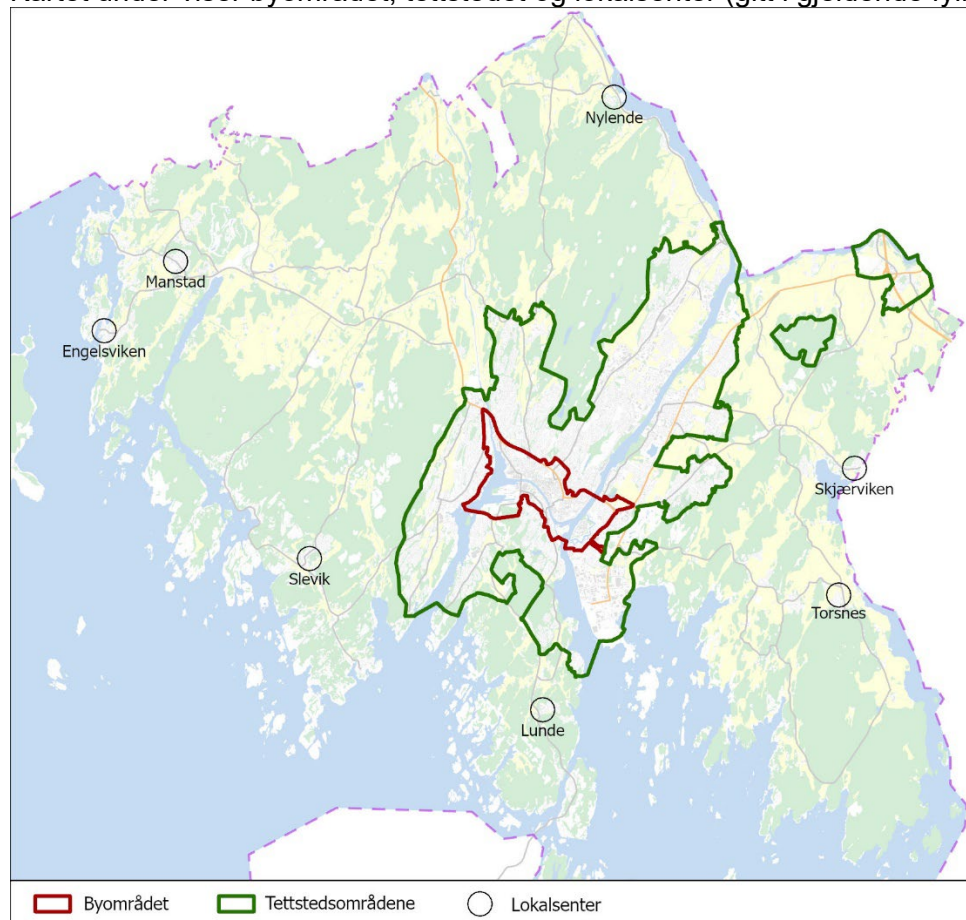
Fergetilbudet, som bidrar til at flere reiser kollektivt, bidrar også til å redusere klimagassutslippene fra transport. Antall reisende med fergene var i 2024 nesten 1,5 millioner.

Boligbygging

For å redusere det framtidige behovet for transport, og oppnå målet om nullvekst i persontransporten, er det gjennom arealplanen vedtatt en målsetting om at 60 prosent av årlig boligbygging skal skje i byområdet, 30 prosent i tettstedet og 10 prosent i lokalsentrene.

Det kan være store variasjoner mellom enkeltår. For å se utviklingstrenden bedre, bruker vi et treårs glidende gjennomsnitt. For 2023-2025 var andelen boligbygging i byområdet 31,8 prosent, mens andelen boligbygging i tettstedet og lokalsentrene var på henholdsvis 61,4 og 6,8 prosent.

Kartet under viser byområdet, tettstedet og lokalsenter (gitt i gjeldende fylkesplan for Østfold)



Gjennomgangen av kommunens planer for boligbygging viser (per juni 2025) et potensial for en ny-boligproduksjon på 5 886 enheter i perioden, og 6 845 enheter etter planperioden. Av de nær 5 900 enhetene i perioden er 3 586 ferdig regulert. Og av de som antas å komme etter planperioden (dvs. etter 2037) er det 3 265 enheter som er ferdig regulert.

Potensialet for boligbygging i Fredrikstad er høyt, og høyere i planperioden enn behovet som framskrevet befolkningsvekst for 2025-2037 tilsier.

Boligbyggeprognosen viser hvilke muligheter som finnes for nybygging av boliger, og hvor de ligger. Som nevnt over får det betydning for hvor i kommunen befolkningsveksten antas å komme.

Landbruk

Stortinget vedtok i 2023 at den årlige nasjonale omdisponeringen av dyrka mark ikke skal overstige 2 000 dekar. Målet skal nås gradvis innen 2030.

Klimaet, jordsmonnet og topografien i Fredrikstad gjør jordbruks-arealene velegnet for landbruksdrift, og kommunens jordbruksproduksjon er viktig i en regional og nasjonal sammenheng og helt avgjørende for å sikre framtidig matproduksjon.

I norsk kontekst har landbruket i Fredrikstad gode klimatiske vilkår og lang vekstsesong. Kommunen har i overkant av 67 000 dekar dyrka mark, eller ca 23% av kommunens totale areal. På nær 90% av dette arealet dyrkes det korn, mye av matkvalitet. Som tommelfingerregel kan man regne 1000 brød per dekar kornareal, per år, i kommunen. I tillegg finnes det kjøtt, kylling, melk, egg, og noe grønnsaksproduksjon her.

Årlig omdisponeres fulldyrka jord til formål, som på kort og mellomlang sikt har høyere økonomisk avkastningspotensial enn matproduksjon. Eksempler på slike formål inkluderer infrastruktur, bolig, industri og annen næring, ridebaner og parkeringsplass.

Fulldyrka jord, og spesielt jord egnet for korn- og grønnsaksproduksjon er en begrenset og ikke-fornybar ressurs: på nasjonalt plan er bare om lag 3% av Norges totale landareal er dyrka mark, og bare 1% er egnet for produksjon av korn av matkvalitet.

Regjering og Storting har vedtatt flere nasjonale jordvernsstrategier og har ambisjoner om at nedbyggingstakt skal bremses. Samtidig lever vi i en stadig mer urolig verden, som gjør forsyningskjeder og matsystemer mer usikre. I tillegg gjør klimarelatert usikkerhet- og risiko global matproduksjon og verdensmarkedet for matprodukter mindre forutsigbar.

Vår egen lokale matproduksjon, og matjorda i Fredrikstad, er en del av vår nasjonale beredskap og matsikkerhet i tillegg til å være en del av vårt livsgrunnlag her og nå.

Det var en klar økning i avgang av dyrket og dyrkbar mark i 2024; fra 52 dekar i 2023 til 218,5 dekar i 2024. Tallene for 2024 er i hovedsak knyttet til reguleringsplanene for Viken park og Gretnes Sundløkka.

4.3.5. Støy og luftkvalitet

Både støy og luftforurensning er miljøfaktorer som kan påvirke folks helse. I 2025 bodde nesten hver 4. innbygger (23,4 prosent) i støyutsatt område

Ved planlegging av nye boliger er det krav om at det ikke skal bygges i områder sterkt påvirket av støy.

Deler av kommunen er også påvirket av luftforurensning, og deler av Fredrikstad sentrum ligger i rød sone i luftsonekartet.

Vedfyring og veitrafikk er, ifølge Miljødirektoratet, de største lokale kildene til luftforurensning i Fredrikstad. Kommunen overvåker luftkvaliteten gjennom to målestasjoner. I perioder med høy veirelatert luftforurensning iverksetter vei-eierne tiltak for å redusere utslippene.

Kommunen samarbeider med de ansvarlige aktørene for å sikre at luftkvaliteten holder seg innenfor de helsebaserte grenseverdiene i forurensningsforskriften.

4.3.6. Natur

Kystsonen fra svenskegrensen og rundt Oslofjorden er geologisk og klimatisk særpreget, noe som gir opphav til et rikt og unikt biologisk mangfold. Kystsonen i Fredrikstad har mange

naturtyper som vurderes som truet, og flere arter som kun finnes i dette området står på rødlista. Det gjør kommunen viktig for bevaring av naturverdier i regionen.

Naturmangfold og sårbarhet

Fredrikstad har et variert naturmangfold med våtmarker, skog-, kyst- og jordbruksområder. Mange truede naturtyper og rødlistede arter finnes særlig langs kystsonen. Den sammensatte geologien og store variasjonen i naturtyper gjør området sentralt for økologiske funksjoner, både lokalt og regionalt.

Kommunen har registrert over 580 naturtypelokaliteter av høy verdi og flere utvalgte naturtyper, som slåttemark, kystlynghei og hule eiker. Det er registrert rundt 400 rødlistede arter og to prioriterte arter: eremitt og dvergålegras. I tillegg finnes 34 verneområder, og randsoner rundt disse krever særlig hensyn i arealplanleggingen.

Kystsonen og Oslofjorden

Oslofjorden er i en alvorlig miljøtilstand, preget av tap av arter og økologiske funksjoner. For Fredrikstad innebærer dette nedgang i viktige naturtyper og arter som torsk, stortare og ålegras. Tilstanden påvirker naturmangfold, friluftsliv og økologiske prosesser.

Kommunens lange kystlinje og store skjærgård omfatter leveområder for en rekke marine arter. Ålegrasenger, tareskog og bløtbunnsområder er særlig sårbare for fysiske inngrep og økende miljøbelastning, og må forvaltes etter nasjonale og lokale føringer.

Vann, vassdrag og påvirkninger

Urban avrenning bidrar til forurensning i bekker, elver og Glomma, som transporterer næringsstoffer og miljøgifter videre ut i Oslofjorden.

Overvann kan blant annet inneholde veistøv, kloakk-overløp, mikroplast fra kunstgressbaner, forsøpling og landbruksavrenning. Vannforekomstene skal oppnå god økologisk tilstand gjennom reduksjon av utslipp og forbedrede overvannsløsninger.

Vannkvaliteten på kommunens badeplasser overvåkes jevnlig gjennom sommersesongen.

Våtmarker og myrer

Våtmarkene i Fredrikstad er særlig utsatt for nedbygging og hydrologiske inngrep. Av 78 myrer er kun 6 intakte, 5 delvis redusert og resten forsvunnet.

Våtmarker lagrer karbon, demper flom og har høy betydning for vannrensing og biologisk mangfold. Restaurering av myr og våtmark – som gjenfukting og stenging av grøfter – kan bidra til å gjenopprette økologiske funksjoner og styrke arts mangfoldet.

5 Vedlegg: Samfunnsindikatorer

Neste side viser en tabell med en rekke indikatorer som til sammen – og over tid – beskriver samfunnsutviklingen. Indikatorene er sortert etter de tre bærekraftsområdene; Sosial, økonomisk og miljømessig (inkludert klima) bærekraft.

Vedlegg 1: Utviklingstabellen: Samfunnsindikatorer på bærekraftsområdene

Dimensjon: Bærekraft i kommuneplanen			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
SOSIAL	Indikator	Kilde												
	Utdanningsnivå,16 år+, forholdstall hele landet = 100. Oppgitt høyeste utdanning:	SSB												
	Grunnskole (høyeste utdanning)	SSB	115,1	114,8	113,6	114,4	114,8	115,3	115,1	115,0	115,9			
	Videregående skole (høyeste utdanning)	SSB	101,2	95,4	95,7	103,4	103,3	103,1	103,0	104,1	103,8			
	Fagskole (høyeste utdanning)	SSB		86,2	88,9	88,9	90,8	92,0	93,3	93,7	94,0			
	Universitet (høyeste utdanning)	SSB	85,6	86,0	89,3	86,1	86,2	86,4	87,0	86,5	86,6			
	Gjennomføring i videregående opplæring, andel (prosent)	FHI	68,0	69,0	71,0	74,0	79,0	78,0	80,0	84,0	85,0	83,0		
	Dødelighet (0-74 år, forholdstall, hele landet =100) Menn	FHI	108	106	105	105	104	101	103	102	100	103		
	Dødelighet (0-74 år, forholdstall, hele landet =100) Kvinner	FHI	108	110	110	110	111	111	113	114	113	112		
	Andel innvandre i befolkningen, landbakgrunn gruppe 1	SSB	5,4	5,5	5,6	5,7	5,8	5,9	5,9	6,0	6,0	6,1	6,1	
	Andel innvandre i befolkningen, landbakgrunn gruppe 2	SSB	10,1	10,7	11,5	12,0	12,6	13,1	13,6	14,1	14,9	15,8	16,3	
	Befolkningsvekst, prosent per 1.1. fra foregående år	SSB	0,7	1,0	1,5	1,1	1,0	0,7	1,0	0,8	0,7	0,9	0,7	0,4
	Uføre i20-44 år, prosent)	FHI	4,5	4,8	4,9	5,2	5,8	5,9	6,0	6,1	6,1	6,1		
	Andel barn i vedvarende lavinntektsusholdninger (EU60) (0-17 år, hele landet =100)	SSB	153	157	158	160	158	164	164	169	172	170		
	Andel minoritetsspråklige barn 1-5 år i barnehage (prosent)	KOSTRA	73,0	68,6	71,8	79,3	79,9	77,5	82,2	85,1	85,4	87,9		
	Andel barn 1-5 år i barnehage (prosent)* (ny serie fra 2015)	KOSTRA	90,0	89,7	88,6	89,3	89,2	90,1	91,8	92,6	93,5	93,6		
	Leseferdigheter, 5.trinn (laveste mestringsnivå, landet =100)	FHI	109	106	102	103	111	117	120	114	111	121	116	120
	Vaksinasjonsdekning (barnevaksinasjonsprogrammet, 9 åringer, prosent)	FHI	97,1	96,9	97,4	97,4	97,0	96,4	96,9	96,8	97,1	97,7		
	Konsultasjon hos fastlege per 1000 innbyggere i kommunen	SSB/ASSS	-	-	774*	777*	740*	730*	752*	771	762	771	-	
	Valgdeltakelse, fremmøteprosent	SSB	54		75		58		73		59		76,9	
ØKONOMISK	Skatteinngang	SSB	85	86	86	87	85	85	85	85	85	84		
	Bruttoinntekt	SSB	90	91	91	92	90	90	90	90	90	90		
	Arbeidsledighet, totalt, bosatte i prosent av arbeidsstyrken	SSB / NAV	3,7	3,4	3,1	3,1	3,3	5,1	2,8	2,6	2,9	3,1	**	3,4
	Arbeidsledighet, innvandrere gruppe 1 (Nav har ikke produsert disse etter at de overtok i 2021)	SSB / NAV	7,5	6,5	5,3	5,6	5,8	9,1	-	-	-	-	-	-
	Arbeidsledighet, innvandrere gruppe 2	SSB / NAV	14,0	12,3	11,0	10,6	10,6	15,4	-	-	-	-	-	-
	Vekst, antall sysselsatte totalt (prosent)	SSB	-1,5	1,9	1,7	1,1	1,0	-0,2	3,3	1,2	0,3	0,5	-0,7	
	Sysselsetting, totalt, andel av arbeidsstyrken 15-74 år	SSB	60,8	60,7	61,0	61,3	61,5	61,0	62,6	63,1	62,7	62,5		
	sysselsetting, innvandrere gruppe 1	SSB	67,6	68,3	69,5	70,4	69,7	67,5	69,5	70,1	69,8	70,2		
	sysselsetting, innvandrere gruppe 2	SSB	44,4	44,6	46,4	47,7	49,1	47,3	50,6	51,1	49,8	50,0		
	Andel innbyggere 80 år og eldre som mottar hjemmetjenester (prosent)	SSB/ASSS	-	31	29	30	28	27	26	24	22	22	-	
	Andel innbyggere 80 år+ beboer på institusjon eller i bolig med heldøgns bemanning(prosent)	SSB/ASSS	-	13	13	12	13	12	12	11	11	10	-	
	Trygghetsalarm (antall brukere av den kommunale tjenesten)	FHI	-	-	-	-	-	1 407	1 350	1 569	1 693	1 793	1 795	
	Lokaliseringsteknologi (GPS) (antall brukere av den kommunale tjenesten)	FHI	-	-	-	-	-	-	15	33	38	59	91	
	Elektronisk medisineringsstøtte (antall brukere av den kommunale tjenesten)	FHI	-	-	-	-	-	35	88	99	166	252	238	
	Digitalt tilsyn (antall brukere av den kommunale tjenesten)	FHI	-	-	-	-	-	-	25	38	47	76	76	
MILJØ OG KLIMA	Utslipp av klimagasser i Fredrikstad (tonn CO2e)	Miljødirektoratet	-	331 059	324 908	330 338	323 616	278 635	284 986	294 123	254 783	256 144	-	
	Endring i forhold til utslippene i referanseåret 2016 (prosent)	Miljødirektoratet	-	-	-2	0	-2	-16	-14	-11	-23	-23	-	
	Netto årlig klimagassutslipp og -opptak fra arealbruksendringer og skog (netto tonn CO2e gjennomsnittlig per år. Minus foran tallene indikerer netto binding)	Miljødirektoratet	-8 280	-3 420	-3 420	-3 420	-3 420	-3 420	-	-	-	-	-	
	Andel klimagassutslipp som skyldes fossil energibruk (prosent)	Miljødirektoratet	-	85	85	86	86	85	85	87	85	86	-	
	Energiproduksjon fra energigjenvinning fra avfallsforbrenning (GWh)	Miljødirektoratet	-	365	400	390	370	380	365	385	370	360	0	
	Estimert normalårsproduksjon fra solkraft i Fredrikstad (GWh)	NVE	0	0	0	0,5	1	2	3	4	7	10	12	
	Materialgjenvinningsgrad for husholdningsavfall (prosent)	SSB	24,3	22,2	22,8	20,4	21,2	24	21,7	25,5	24,1	33	42	
	Byindeks Nedre Glomma (passeringer i utvalgte registreringspunkter, kjøretøy med lengde under 5,6 m)	SVV	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-2,1	-0,1	
	Transportmiddelfordeling Nedre Glomma: bil (både som fører og passasjer)	Opion	-	-	-	70	-	73	73	72	72	75	-	
	Transportmiddelfordeling Nedre Glomma: kollektivt (ikke inkl. ferge)	Opion	-	-	-	9	-	5	5	6	6	5	-	
	Transportmiddelfordeling Nedre Glomma: til fots	Opion	-	-	-	16	-	17	17	15	17	15	-	
	Transportmiddelfordeling Nedre Glomma: sykkel	Opion	-	-	-	3	-	3	3	5	4	3	-	
	Passasjerer på byfergene (antall/år)	Egne tellinger	969 374	1 235 906	1 336 346	1 387 595	1 470 076	1 234 267	1 253 617	1 469 141	1 481 820	1 479 126	1 456 208	
	Fordeling av boligbyggingen: Byområdet	Matrikkelen	24,3	30,6	29	24,8	22,3	30,3	46,7	36,3	24,5	25,1	31,8	
	Fordeling av boligbyggingen: Tettstedet	Matrikkelen	63,6	55,8	54,3	57,7	63,4	56,6	43,2	50,7	65,2	65	61,4	
	Fordeling av boligbyggingen: Lokalsentra	Matrikkelen	12,1	13,6	16,7	17,5	14,3	13,1	10,1	13	10,3	9,9	6,8	
	Tilstandsgrad kommunale veier													
	Andel "god", "middels", "dårlig/kritisk" tilstand (andel gate og samlevei på og/eller over akseptabel standard - tilstandsgrad TG1 (prosent)	KOSTRA	-	-	62,1	69	69	-	58	62	62	62	-	
	Andel innbyggere som bor i tettsteder (prosent)	KOSTRA	92,5	92,4	92,8	93,1	92,5	92,7	92,8	93,1	93,3	93,5		
	Luftkvalitet: antall dager med overskridelse av grenseverdi for svevestøv (PM10)	Egne målinger		15	8	2	5	5	13	19	10	15		
	Andel vannforekomster med god økologisk tilstand (prosent)	Egne målinger						9,6	9,6	9,6	9,6	7,4		
	Avgang dyrket og dyrkbar mark (dekar)	SSB/egne tall						2,7	1	32	52	112		
Gruppe 1: Norden utenom Norge, EU/EFTA, Storbritannia, USA, Canada, Australia, New Zealand														
Gruppe 2: Europa utenom EU/EFTA og Storbritannia, Afrika, Asia, Amerika utenom USA og Canada, Oseania utenom Australia og NZ, polare områder														
Merk: Fra og med 2022 er ikke Storbritannia med i gruppe 1, men i gruppe 2. I Fredrikstad gjelder dette om lag 150 personer. Det har ikke hatt betydning for andelen bakover i tid. SSB endret det tilbake fra og med 2023														
**Brudd i statistikken hos NAV i 2025														
*perioden 2017-2021 het indikatoren KHT Konsultasjon og sykebesøk per 1 000 innbyggere														



FREDRIKSTAD KOMMUNE





Kunnskapsgrunnlag for planlegging i Fredrikstad

Versjon 02.03.26

Utgitt av Fredrikstad kommune

